

8
ΑΘ. ΠΟΛΛΑΛΗ
ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

χαρτί
ΓΙΑ ΤΗ Β' ΤΑΞΗ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΕΚΔΟΣΗ Β'

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΘ. Θ. ΠΟΥΝΤΖΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 31
ΑΘΗΝΑΙ

ΑΘ. ΠΟΛΛΑΛΗ
Δ/ντοῦ 1ου Δημοτικοῦ Σχολείου Ἐλευσίνος

Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΑΞΗ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΣΕ 80 ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τὸ Ἐπίσημο Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα τοῦ
Ἵπουργ. Παιδείας καὶ τὰ διδάγματα τοῦ Νέου Σχολείου

ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Συμπληρωμένη καὶ βελτιωμένη

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΘ. Θ. ΠΟΥΝΤΖΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 31
ΑΘΗΝΑΙ

18763 Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

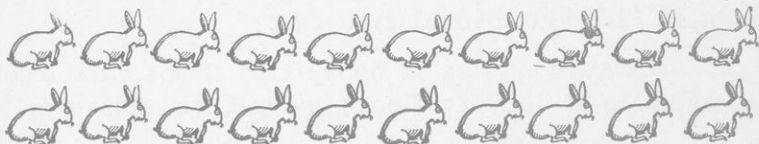
Κάθε αντίτυπον φέρει την ύπογραφή ενός έκ των συγγραφέων.

Β'. ΤΑΞΗ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ ΑΠΟ 1 ΜΕΧΡΙ 20.

Μάθημα 1

Πρόσδεση αριθμών από 1 έως 20.

1. Λύσε με τὸ νοῦ σου τὰ προβλήματα :

—Ὁ Πάνος εἶχε 7 βώλους καὶ κέρδισε ἄλλους 5. Πόσους βώλους ἔχει τώρα;

—Ἡ Ρένα εἶχε 9 καραμέλλες καὶ τῆς ἔδωσε ἡ γιαγιά τῆς ἄλλες 6. Πόσες καραμέλλες ἔχει τώρα;

—Ὁ Σπύρος ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση ἓνα βιβλίο 8 δραχμὲς καὶ γιὰ ἓνα τετράδιο 4 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔδωσε τὸ ὅλον;

—Ἡ πρώτη τάξη ἔχει 11 ἀγόρια καὶ 8 κορίτσια. Πόσα παιδιὰ εἶναι ὅλα μαζὶ στὴν τάξη;

—Ἐνας τσοπάνος ἔχει 13 ἄσπρα ἀρνάκια καὶ 7 μαῦρα. Πόσα ἀρνάκια ἔχει ὅλα-ὅλα;

—Ὁ Κώστας ἔχει 14 βώλους. Κέρδισε ἄλλους 5. Πόσους βώλους ἔχει τώρα;

2 Λύσε στὸ τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις :

$$9 + 3 = \quad 8 + 3 = \quad 8 + 5 = \quad 9 + 9 = \quad 7 + 7 =$$

$$8 + 2 = \quad 5 + 4 = \quad 7 + 4 = \quad 7 + 5 = \quad 6 + 6 =$$

$$6 + 5 = \quad 7 + 6 = \quad 8 + 7 = \quad 9 + 5 = \quad 8 + 8 =$$

$$7 + 8 = \quad 8 + 9 = \quad 9 + 6 = \quad 9 + 2 = \quad 7 + 1 =$$

$$9 + 4 = \quad 5 + 6 = \quad 7 + 2 = \quad 8 + 5 = \quad 9 + 7 =$$

Μάθημα 2

Άφαιρέση αριθμών από 20 μέχρι 1.

1. Λύσε με τὸ νοῦ σου τὰ προβλήματα :

— Ὁ Φάνης εἶχε 17 καραμέλλες κι ἔφαγε τὶς 8. Πόσες καραμέλλες τοῦ ἔμειναν ;

— Ὁ πατέρας τοῦ Θανάση εἶχε 20 ἀρνάκια καὶ πούλησε τὰ 12. Πόσα ἀρνάκια ἔχει τώρα ;

— Ὁ Ἀντώνης εἶχε 18 δραχμές κι ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση βιβλία 13 δραχμές. Πόσες δραχμές τοῦ ἔμειναν ;

— Ὁ Μανώλης εἶχε 19 βώλους κι ἔχασε τοὺς 14. Πόσοι βῶλοι τοῦ ἔμειναν ;

— Ἡ Τασία εἶχε 16 κουφέτα κι ἔδωσε στὴ Νίκη τὰ 7. Πόσα κουφέτα τῆς ἔμειναν ;

2. Νὰ κάνης καὶ σὺ δύο ὅμοια προβλήματα, τὸ ἓνα γιὰ ζωγραφιὲς καὶ τὸ ἄλλο γιὰ κότες καὶ νὰ τὰ λύσης.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$9 - 3 =$	$12 - 4 =$	$16 - 7 =$	$16 - 12 =$	$19 - 16 =$
$7 - 5 =$	$15 - 6 =$	$15 - 8 =$	$15 - 11 =$	$19 - 18 =$
$8 - 2 =$	$13 - 5 =$	$14 - 5 =$	$18 - 16 =$	$17 - 12 =$
$8 - 7 =$	$15 - 7 =$	$18 - 12 =$	$14 - 11 =$	$17 - 13 =$
$6 - 5 =$	$11 - 8 =$	$19 - 15 =$	$13 - 12 =$	$18 - 15 =$
$9 - 6 =$	$12 - 7 =$	$18 - 11 =$	$20 - 15 =$	$16 - 11 =$

4. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

$8 - ; = 6$	$10 - ; = 5$	$17 - ; = 9$	$13 - ; = 5$
$12 - ; = 9$	$15 - ; = 9$	$12 - ; = 7$	$9 - ; = 8$
$13 - ; = 8$	$13 - ; = 9$	$11 - ; = 2$	$11 - ; = 6$
$14 - ; = 7$	$11 - ; = 8$	$10 - ; = 9$	$16 - ; = 9$

Μάθημα 3

Πολλαπλασιασμός με τὸ 2.

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$$

Όλα τὰ παιδάκια εἶναι 20.

$$2 \times 10 = 20.$$

1. Νὰ μάθης καλά τὸν πολλαπλασιασμό με τὸ 2 :

$2 \times 1 = 2$	$2 \times 3 = 6$	$2 \times 5 = 10$	$2 \times 7 = 14$	$2 \times 9 = 18$
$2 \times 2 = 4$	$2 \times 4 = 8$	$2 \times 6 = 12$	$2 \times 8 = 16$	$2 \times 10 = 20$

2. Ν' ἀντιγράψης καὶ νὰ λύσης τὰ προβλήματα :

—Σὲ κάθε θρανίῳ κάθονται 2 παιδιά. Πόσα παιδιά κάθονται σὲ 7 θρανία;

—Κάθε παιδί φορεῖ 2 παπούτσια. Πόσα παπούτσια φοροῦν 9 παιδιά;

Μάθημα 4

Διαίρεση με τὸ 2.

1. Μάθε καλά τὴ διαίρεση με τὸ 2 :

$2 : 2 = 1$	$6 : 2 = 3$	$10 : 2 = 5$	$14 : 2 = 7$	$18 : 2 = 9$
$4 : 2 = 2$	$8 : 2 = 4$	$12 : 2 = 6$	$16 : 2 = 8$	$20 : 2 = 10$

2. Ἀντίγραψε καὶ λύσε τὰ προβλήματα :

—Ἡ Δώρα μοίρασε 18 καραμέλλες σὲ 2 κορίτσια. Πόσες καραμέλλες ἔδωσε σὲ καθένα;

—Νὰ βάλῃς 16 βώλους σὲ 2 σωρούς. Πόσους βώλους θὰ βάλῃς σὲ κάθε σωρό;

—Ἡ γιαγιά μοίρασε 14 βερύκοκκα σὲ 2 ἐγγόνια της. Πόσα βερύκοκκα ἔδωσε σὲ καθένα;

Η ΤΡΙΤΗ ΔΕΚΑΔΑ 21-30

Μάθημα 5

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 21 έως 30.

1. Να μάθης να μετράς και να γράφης από το 21 μέχρι το 30:

21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Να γράφης στο τετράδιό σου τους αριθμούς από το 21 μέχρι το 30, ανεβαίνοντας έναν-έναν, χωρίς να βλέπης στο βιβλίο.

Ύπόδειγμα: 21, 22, 23, 24,

3. Να μάθης να μετράς, κατεβαίνοντας από το 30 μέχρι το 1.

Ύπόδειγμα: 30, 29, 28, 27,

4. Να γράφης στο τετράδιό σου από 2 έως το 30, ανεβαίνοντας δύο-δύο και να μετράς απ' έξω γρήγορα τους ζυγούς αυτούς αριθμούς.

Ύπόδειγμα: 2, 4, 6, 8, 10, 12,

5. Να γράφης στο τετράδιό σου από το 1 έως το 29, ανεβαίνοντας δύο-δύο.

Ύπόδειγμα: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13,

Μάθημα 6

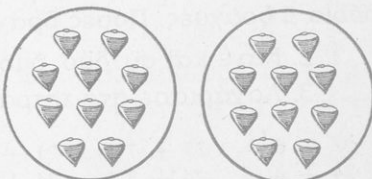
Μονάδες

Δεκάδες

1 δεκάδα

2 δεκάδες

3 δεκάδες

Το κάθε δεκάρι στην αριθμητική το λέμε δεκάδα.
Δέκα μονάδες κάνουν μία δεκάδα.

- 21 καραμέλλες είναι 2 δεκάδες και 1 μονάδα
22 κουφέτα είναι 2 δεκάδες και 2 μονάδες
23 κουλούρια είναι 2 δεκάδες και 3 μονάδες
24 παστέλια είναι 2 δεκάδες και 4 μονάδες
30 σοκολάτες είναι 3 δεκάδες και 0 μονάδες.

Μάθημα 7

Πρόσθεση από 21 μέχρι 30.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα :

—'Ο Λάκης είχε 6 βώλους και κέρδισε άλλους 6. Πόσους βώλους έχει τώρα ;

—'Η Νίτσα είχε 23 καραμέλλες και τῆς ἔδωσε ὁ παππούς της άλλες 6. Πόσες έχει τώρα ;

—'Εδωσα γιὰ ν' ἀγοράσω χαλβὰ 24 δραχμές και κάρδια 5 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔδωσα ὅλες-ὅλες ;

2. Κάνε και σὺ δύο ὅμοια προβλήματα.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$22 + 6 =$	$23 + 7 =$	$21 + 4 =$	$21 + 8 =$	$9 + 6 =$
$24 + 4 =$	$24 + 3 =$	$24 + 5 =$	$27 + 2 =$	$9 + 8 =$
$22 + 5 =$	$21 + 3 =$	$25 + 3 =$	$25 + 5 =$	$1 + 6 =$
$23 + 3 =$	$25 + 4 =$	$21 + 6 =$	$18 + 7 =$	$8 + 7 =$

Μάθημα 8

Ἀφαίρεση ἀπὸ 30 μέχρι 20.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα :

—'Η Βάσω εἶχε 28 κάστανα κι ἔφαγε τὰ 6. Πόσα κάστανα τῆς ἔμειναν ;

—'Ο Λεωνίδας εἶχε 29 βώλους κι ἔχασε στὸ παιγνίδι τοὺς 5. Πόσους βώλους ἔχει τώρα ;

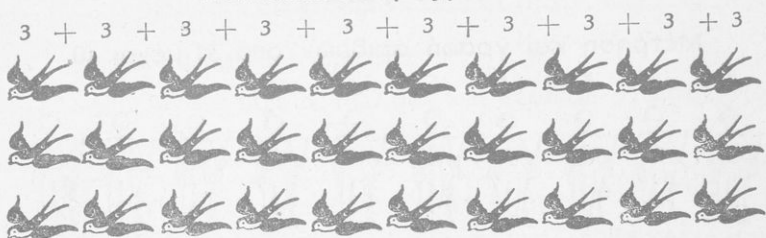
—'Ο μήνας Νοέμβριος ἔχει 30 ἡμέρες. Πέρασαν οἱ 9. Πόσες ἡμέρες μένουν ἀκόμα ;

2. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$26 - 4 =$	$25 - 2 =$	$28 - 3 =$	$30 - 8 =$	$24 - 3 =$
$27 - 3 =$	$28 - 7 =$	$25 - 4 =$	$24 - 6 =$	$23 - 7 =$
$28 - 5 =$	$23 - 2 =$	$27 - 6 =$	$29 - 2 =$	$25 - 8 =$
$28 - 4 =$	$27 - 5 =$	$29 - 7 =$	$30 - 4 =$	$24 - 9 =$

Μάθημα 9

Πολλαπλασιασμός με τὸ 3.

“Όλα τὰ χελιδονάκια εἶναι 30. $3 \times 10 = 30$ ”

1. Νὰ μάθης ἀπ’ ἔξω τὸν πολλαπλασιασμό μετὸ 3:

$3 \times 1 = 3$	$3 \times 3 = 9$	$3 \times 5 = 15$	$3 \times 7 = 21$	$3 \times 9 = 27$
$3 \times 2 = 6$	$3 \times 4 = 12$	$3 \times 6 = 18$	$3 \times 8 = 24$	$3 \times 10 = 30$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα:

— Μιὰ σοκολάτα ἔχει 3 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔχουν οἱ 7 σοκολάτες;

— Σὲ κάθε θρανίο κάθονται 3 παιδιά. Πόσα παιδιά κάθονται σὲ 7 θρανία;

3. Νὰ φτιάξης καὶ νὰ λύσης δύο ὅμοια προβλήματα.

Μάθημα 10

Διαίρεση μετὸ 3.

1. Νὰ μάθης καλὰ τὴ διαίρεση μετὸ 3:

$3 : 3 = 1$	$9 : 3 = 3$	$15 : 3 = 5$	$21 : 3 = 7$	$27 : 3 = 9$
$6 : 3 = 2$	$12 : 3 = 4$	$18 : 3 = 6$	$24 : 3 = 8$	$30 : 3 = 10$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα.

— Ὁ Παῦλος μοίρασε 24 καρῦδια σὲ 4 παιδιά. Πόσα καρῦδια θὰ πάρη τὸ κάθε παιδί;

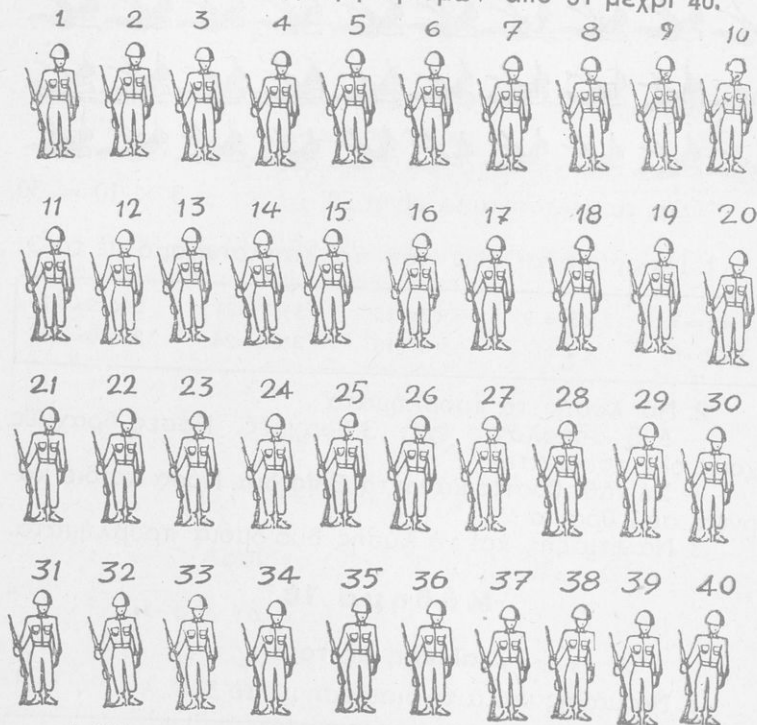
— Ἡ Δήμητρα μοίρασε 18 καρραμέλλες σὲ 3 κορίτσια. Πόσες καρραμέλλες θὰ πάρη τὸ κάθε κορίτσι;

— Ὁ Πάνος, ἡ Σόφη καὶ ἡ Ἀνθὴ μοιράστηκαν 24 σύκα. Πόσα σύκα πῆρε ὁ καθένας;

Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΕΚΑΔΑ 31-40

Μάθημα 11

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 31 μέχρι 40.

1. Νά μάθης νά μετράς και νά γράφης από τὸ 31 μέχρι τὸ 40:

31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Γράψε ἀπὸ τὸ 40 ἕως τὸ 1, ἀφαιρώντας 1.

Ἐπίδειγμα: 40, 39, 38, 37, 36, 35, 34

3. Γράψε ἀπὸ τὸ 1 ἕως τὸ 40, παραλείποντας ἕναν ἀριθμὸ.

Ἐπίδειγμα: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17.

Μάθημα 12

Πρόσθεση αριθμών από 31 μέχρι 40.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα :

— Ο Φώτης είχε 32 βώλους και κέρδισε στο παιχνίδι άλλους 5. Πόσους βώλους έχει τώρα ;

— Έδωσα για ν' αγοράσω καφέ 31 δραχμές και για ζάχαρη 7. Πόσες δραχμές έδωσα τὸ ὅλον ;

2. Κάνε και σὺ ἓνα ὅμοιο πρόβλημα στο τετράδιό σου.

3. Να λύσης στο τετράδιό σου τις ασκήσεις :

$$32+3= \quad 31+7= \quad 35+5= \quad 36+2= \quad 31+3=$$

$$34+5= \quad 38+2= \quad 33+7= \quad 32+5= \quad 32+7=$$

$$36+4= \quad 35+4= \quad 31+4= \quad 37+1= \quad 32+8=$$

Μάθημα 13

Ἀφαίρεση αριθμῶν ἀπὸ 40 μέχρι 31.

1. Λύσε τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Ἡ Βούλα εἶχε 37 ἀμύγδαλα κι ἔφαγε τὰ 6. Πόσα ἀμύγδαλα τῆς ἔμειναν ;

— Ὁ Ἡλίας εἶχε 40 δραχμές κι ἔδωσε για ν' ἀγοράση καραμέλλες 5 δραχμές. Πόσες δραχμές τοῦ ἔμειναν ;

— Ἡ Ρόζα εἶχε 39 χαλκομανιές κι ἔχασε στο παιχνίδι τις 8. Πόσες τῆς ἔμειναν ;

2. Κάνε ἓνα ὅμοιο πρόβλημα στο τετράδιό σου, γιὰ λουκούμια.

3. Λογάριασε στο τετράδιό σου :

$$39-1= \quad 34-2= \quad 35-3= \quad 37-5= \quad 33-3=$$

$$37-3= \quad 36-3= \quad 34-1= \quad 38-7= \quad 32-8=$$

$$36-5= \quad 32-2= \quad 47-4= \quad 37-8= \quad 35-2=$$

Μάθημα 14.

Πολλαπλασιασμός με τὸ 4 :

1. Νὰ μάθης καλά τὸν πολλαπλασιασμὸ μετὸ 4 :

$4 \times 1 = 4$	$4 \times 3 = 12$	$4 \times 5 = 20$	$4 \times 7 = 28$	$4 \times 9 = 36$
$4 \times 2 = 8$	$4 \times 4 = 16$	$4 \times 6 = 24$	$4 \times 8 = 32$	$4 \times 10 = 40$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα :

— Τὸ ἓνα κουτί χρωματιστὰ μολύβια ἔχει 4 δραχμῆς.
Πόσες δραχμῆς ἔχουν τὰ 6 κουτιά ;

— Σχεδιάσε 4 πιάτα, ποὺ τὸ καθένα νὰ ἔχη μέσα 5 μῆλα. Πόσα μῆλα ἔχουν ὅλα τὰ πιάτα ;

3. Λύσε τὶς ἀσκήσεις στὸ τετράδιό σου :

$2 \times 6 =$	$4 \times 5 =$	$2 \times 5 =$	$4 \times 9 =$	$2 \times 1 =$
$4 \times 2 =$	$2 \times 9 =$	$4 \times 6 =$	$2 \times 8 =$	$3 \times 9 =$
$3 \times 8 =$	$4 \times 3 =$	$3 \times 7 =$	$4 \times 7 =$	$4 \times 8 =$

Μάθημα 15

Διαίρεση μετὸ 4.

1. Νὰ μάθης ἀπ' ἔξω τὴ διαίρεση μετὸ 4 :

$4 : 4 = 1$	$12 : 4 = 3$	$20 : 4 = 5$	$28 : 4 = 7$	$36 : 4 = 9$
$8 : 4 = 2$	$16 : 4 = 4$	$24 : 4 = 6$	$32 : 4 = 8$	$40 : 4 = 10$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα :

— Ἡ Ἄννα μοίρασε 32 κάστανα σὲ 4 κορίτσια. Πόσα κάστανα ἔδωσε στὸ καθένα ;

— Ἡ Φρόσω θέλει νὰ μοιράσῃ σὲ 4 κορίτσια, 36 καραμέλλες. Πόσες καραμέλλες ἔδωσε στὸ καθένα ;

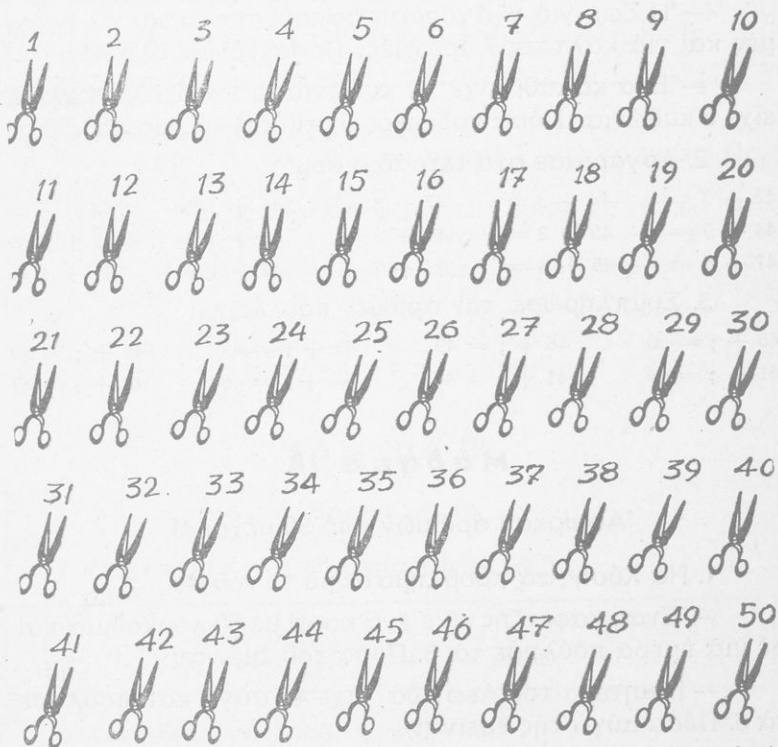
Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$18 : 2 =$	$16 : 2 =$	$14 : 2 =$	$12 : 2 =$	$20 : 2 =$
$21 : 3 =$	$27 : 3 =$	$18 : 3 =$	$24 : 3 =$	$15 : 3 =$
$24 : 4 =$	$36 : 4 =$	$32 : 4 =$	$16 : 4 =$	$28 : 4 =$

Η ΠΕΜΠΤΗ ΔΕΚΑΔΑ 41 — 50

Μάθημα 16

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 41 μέχρι 50.

1. Να μάθεις να μετράς και να γράφεις από τὸ 41 μέχρι τὸ 50:

41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Γράψε ἀπὸ τὸ 50 ἕως τὸ 1, κατεβαίνοντας ἕνα-ἕνα.

Ἐπίδειγμα : 50, 49, 48, 47, 46,

3. Γράψε ἀπὸ τὸ 1 ἕως τὸ 50, παραλείποντας ἕνα.

Ἐπίδειγμα : 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15

Μάθημα 17

Πρόσθεση αριθμῶν ἀπὸ 41 — 50.

1. Λύσε τὰ προβλήματα μετὸ νοῦ σου :

— Ἡ Ζωὴ γιὰ ν' ἀγοράσῃ παπούτσι ἀδῶσε 42 δραχμὲς καὶ γιὰ κάλτσες 7 δραχμὲς. Πόσα ἀδῶσε ὅλα-ὅλα;

— Ἐνα καλάθι εἶχε 41 κυδῶνια κι ἓνα ἄλλο καλάθι εἶχε 8 κυδῶνια. Πόσα κυδῶνια εἶχαν καὶ τὰ δύο καλάθια;

2. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$42 + 3 =$	$44 + 3 =$	$47 + 3 =$	$46 + 3 =$	$44 + 6 =$
$44 + 5 =$	$48 + 2 =$	$45 + 2 =$	$47 + 2 =$	$42 + 7 =$
$41 + 6 =$	$45 + 4 =$	$43 + 7 =$	$47 + 1 =$	$48 + 1 =$

3. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

$48 + ; = 50$	$46 + ; = 49$	$48 + ; = 49$	$45 + ; = 50$
$41 + ; = 44$	$41 + ; = 46$	$44 + ; = 46$	$44 + ; = 47$

Μάθημα 18

Ἀφαίρεση ἀριθμῶν ἀπὸ 50 μέχρι 41.

1. Νὰ λύσῃς τὰ προβλήματα μετὸ νοῦ σου :

— Ἐνας καφετζῆς εἶχε ἓνα κουτί μετὰ 50 λουκούμια καὶ σὲ μιὰ ἡμέρα πούλησε τὰ 8. Πόσα τοῦ ἔμειναν;

— Ἡ μητέρα τοῦ Λεωνίδα εἶχε 49 ἀυγά καὶ πούλησε τὰ 6. Πόσα ἀυγά τῆς ἔμειναν;

— Ὁ Θανάσης εἶχε 48 δραχμὲς κι ἀδῶσε γιὰ ν' ἀγοράσῃ φυστίκια τὶς 7. Πόσες δραχμὲς τοῦ ἔμειναν;

2. Κάνε καὶ σὺ ἓνα ὅμοιο πρόβλημα μετὰ ἀχλάδια.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$49 - 2 =$	$45 - 5 =$	$46 - 6 =$	$49 - 8 =$	$45 - 4 =$
$47 - 3 =$	$44 - 2 =$	$45 - 2 =$	$46 - 2 =$	$50 - 3 =$
$46 - 5 =$	$46 - 3 =$	$47 - 7 =$	$48 - 7 =$	$49 - 4 =$
$49 - 5 =$	$48 - 5 =$	$47 - 5 =$	$46 - 1 =$	$45 - 6 =$

Μάθημα 19

Πολλαπλασιασμός με τὸ 5.

1. Νὰ μάθης καλά τὸν πολλαπλασιασμό με τὸ 5 :

$5 \times 1 = 5$	$5 \times 3 = 15$	$5 \times 5 = 25$	$5 \times 7 = 35$	$5 \times 9 = 45$
$5 \times 2 = 10$	$5 \times 4 = 20$	$5 \times 6 = 30$	$5 \times 8 = 40$	$5 \times 10 = 50$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα :

— Ένα πακέτο γειμιστά μπισκότα ἔχει 5 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔχουν τὰ 7 πακέτα.

— Ἀγόρασα 9 καρβέλια ψωμι με 5 δραχμές τὸ ἕνα. Πόσες δραχμές ἔδωσα;

3. Λύσε τίς ἀσκήσεις :

$5 \times 8 =$	$4 \times 7 =$	$5 \times 7 =$	$3 \times 4 =$	$5 \times 4 =$
$4 \times 9 =$	$5 \times 6 =$	$3 \times 8 =$	$5 \times 9 =$	$5 \times 3 =$
$3 \times 6 =$	$3 \times 9 =$	$4 \times 6 =$	$4 \times 8 =$	$3 \times 7 =$

Μάθημα 20

Διαίρεση με τὸ 5.

1. Νὰ μάθης καλά τὴ διαίρεση με τὸ 5 :

$5 : 5 = 1$	$15 : 5 = 3$	$25 : 5 = 5$	$35 : 5 = 7$	$45 : 5 = 9$
$10 : 5 = 2$	$20 : 5 = 4$	$30 : 5 = 6$	$40 : 5 = 8$	$50 : 5 = 10$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα :

— Ὁ παππούς μοίρασε στὰ 5 ἔγγονάκια του 40 καρύδια. Πόσα καρύδια ἔδωσε στὸ καθένα;

— Ἔχω 45 κούκλες. Σὲ πόσα κουτιά θὰ χωρέσουν, ἂν τὸ κάθε κουτί χωράει μόνον 5 κούκλες;

— 5 ἀγόρια κέρδισαν στὸ παιγνίδι 50 βώλους καὶ θέλουν νὰ τοὺς μοιράσουν. Πόσους θὰ πάρη τὸ καθένα;

3. Λογάριασε στὸ τετραδιό σου :

$16 : 4 =$	$24 : 4 =$	$20 : 4 =$	$36 : 4 =$	$24 : 3 =$
$30 : 5 =$	$35 : 7 =$	$45 : 5 =$	$25 : 5 =$	$40 : 5 =$

Μάθημα 21

Σχηματισμός δυάδων από 2 μέχρι 50.

1. Δέσε δύο - δύο ξυλάκια με κλωστή και σχημάτισε έτσι 25 δυάδες από 2 - 50 ως εξής :

2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26
28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	

2. Μάθε να μετρᾷς τις δυάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας.

3. Γράψε στο τετράδιό σου τις δυάδες από 2-50 :

Υπόδειγμα : 1 δυάδα είναι 2 ξυλαράκια
 2 δυάδες » 4 »
 3 » » 6 » κ.λ.π. μέχρι 50

Μάθημα 22

Σχηματισμός τριάδων από 3—51

1. Δέσε τρία-τρία ξυλάκια με κλωστή και σχημάτισε έτσι 17 τριάδες από 3—51 ως εξής :

3	6	9	12	15	18	21	24	27
30	33	36	39	42	45	48	51	

2. Μάθε να μετρᾷς τις τριάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας.

3. Γράψε στο τετράδιό σου τις τριάδες από 3—48 :

Υπόδειγμα : 1 τριάδα είναι 3 ξυλάκια
 2 τριάδες » 6 »
 3 » » 9 » κ.λ.π. μέχρι 51.

4. Γράψε με ψηφία τους αριθμούς :

Σαράντα τρία, τριάντα πέντε, είκοσι ἔξη, ἕνδεκα, εἴκοσι ὀκτώ, τριάντα ἑπτά, σαράντα πέντε, εἴκοσι πέντε, σαράντα ἑννέα, τριάντα δύο, εἴκοσι ἓνα, δώδεκα.

Μάθημα 23

Σχηματισμός τετράδων από 4 - 48.

1. Δέσε τέσσερα-τέσσερα ξυλάκια με κλωστή και σχημάτισε έτσι 12 τετράδες ως εξής :

4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48
---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Μάθε να μετράς τις τετράδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας.

3. Γράψε στο τετράδιό σου τις τετράδες από 4—48:

*Υπόδειγμα : 1 τετράδα είναι 4 ξυλαράκια
2 τετράδες » 8 »
3 » » 12 » κ.λ.π. μέχρι 48

Μάθημα 24

Σχηματισμός πεντάδων από 5 - 50.

1. Δέσε πέντε-πέντε ξυλάκια με κλωστή και σχημάτισε 10 πεντάδες ως εξής :

5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Μάθε να μετράς τις πεντάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας.

3. Γράψε στο τετράδιό σου τις πεντάδες από 5—50:

*Υπόδειγμα : 1 πεντάδα είναι 5 ξυλάκια
2 πεντάδες » 10 »
3 » » 15 » κ.λ.π. μέχρι 50.

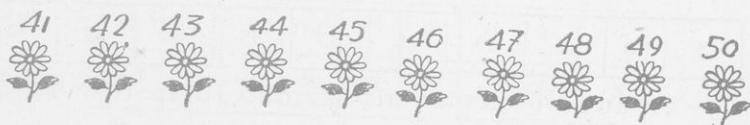
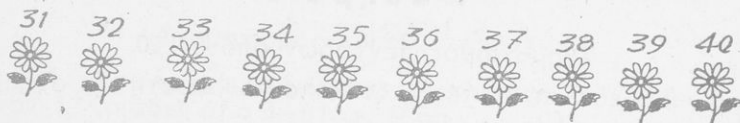
4. Γράψε τους αριθμούς με τὰ ψηφία :

Είκοσι δύο, τριάντα δύο, σαράντα δύο, είκοσι τρία, τριάντα τρία, σαράντα τρία, πενήντα, είκοσι έπτά, τριάντα έπτά, σαράντα έπτά.

Η ΕΚΤΗ ΔΕΚΑΔΑ 51-60

Μάθημα 25

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 51 μέχρι 60.

1. Γράψε τους αριθμούς από το 51 μέχρι το 60, ανεβαίνοντας έναν-έναν, χωρίς να βλέπης στο βιβλίο:

51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Γράψε από 1 έως 60, ανεβαίνοντας : 1, 2, 3, 4

3. Γράψε από 60 έως 1, κατεβαίνοντας : 60, 59, 58

Μάθημα 26

Πρόσθεση αριθμών από 51 μέχρι 60.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Ἡ μητέρα τῆς Δήμητρας ἔχει 52 ἄσπρα κουνελάκια καὶ 6 μαῦρα. Πόσα κουνελάκια ἔχει ὄλα-ὄλα;

— Ἐδωσα γιὰ ν' ἀγοράσω βούτυρο 53 δραχμὲς καὶ γιὰ γάλα 6 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔδωσα τὸ ὅλον;

2. Κάνε προβλήματα τὶς παρακάτω ἀσκήσεις :

52 βώλους καὶ 6 βώλους.

55 καρύδια καὶ 4 καρύδια.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$$58 + 2 = \quad 52 + 4 = \quad 51 + 7 = \quad 57 + 3 = \quad 52 + 7 =$$

$$51 + 5 = \quad 55 + 3 = \quad 53 + 3 = \quad 55 + 2 = \quad 54 + 4 =$$

$$52 + 5 = \quad 56 + 1 = \quad 58 + 2 = \quad 53 + 1 = \quad 59 + 1 =$$

Μάθημα 27

Ἀφαίρεση αριθμῶν ἀπὸ 60 μέχρι 51.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Μιὰ πορτοκαλιά εἶχε 59 πορτοκάλια. Κόψαμε τὰ 6. Πόσα πορτοκάλια ἔμειναν;

— Ἐνας τσοπάνος εἶχε 58 πρόβατα καὶ πούλησε τὰ 6. Πόσα πρόβατα τοῦ ἔμειναν;

— Ἡ Ἀλίκη εἶχε 60 δραχμὲς καὶ ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση κάλτσες 8 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς τῆς ἔμειναν;

2. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$$57 - 5 = \quad 59 - 5 = \quad 59 - 8 = \quad 57 - 4 = \quad 56 - 4 =$$

$$58 - 7 = \quad 55 - 2 = \quad 56 - 6 = \quad 60 - 2 = \quad 58 - 8 =$$

$$60 - 3 = \quad 60 - 4 = \quad 60 - 5 = \quad 60 - 6 = \quad 60 - 7 =$$

3. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

$$58 - ; = 53 \quad 56 - ; = 52 \quad 60 - ; = 52 \quad 57 - ; = 52$$

$$57 - ; = 51 \quad 59 - ; = 55 \quad 54 - ; = 51 \quad 60 - ; = 53$$

Μάθημα 28

Πολλαπλασιασμός με το 6.

1. Νά μάθης καλά τόν πολλαπλασιασμό με το 6 :

$6 \times 1 = 6$	$6 \times 3 = 18$	$6 \times 5 = 30$	$6 \times 7 = 42$	$6 \times 9 = 54$
$6 \times 2 = 12$	$6 \times 4 = 24$	$6 \times 6 = 36$	$6 \times 8 = 48$	$6 \times 10 = 60$

2. Λύσε τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— 6 παιδιά πήρανε ἀπὸ 7 σύκα τὸ καθένα. Πόσα σύκα πήρανε ὅλα-ὅλα ;

— Στὸ περιβόλι εἶναι φυτεμένες 6 πορτοκαλιές στὴν κάθε σειρά. Πόσες πορτοκαλιές εἶναι φυτεμένες σὲ 8 σειρές ;

3. Νά κάνης ἓνα ὅμοιο πρόβλημα γιὰ καραμέλλες.

4. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$2 \times 8 =$	$6 \times 6 =$	$5 \times 9 =$	$2 \times 7 =$	$6 \times 9 =$
$5 \times 4 =$	$2 \times 9 =$	$6 \times 8 =$	$3 \times 3 =$	$3 \times 5 =$
$6 \times 3 =$	$3 \times 7 =$	$4 \times 6 =$	$5 \times 6 =$	$4 \times 8 =$
$4 \times 4 =$	$5 \times 5 =$	$2 \times 2 =$	$6 \times 4 =$	$3 \times 7 =$

Μάθημα 29

Διαίρεση με τὸ 6.

1. Νά μάθης ἀπ' ἔξω τὴ διαίρεση με τὸ 6 :

$6 : 6 = 1$	$18 : 6 = 3$	$30 : 6 = 5$	$42 : 6 = 7$	$54 : 6 = 9$
$12 : 6 = 2$	$24 : 6 = 4$	$36 : 6 = 6$	$48 : 6 = 8$	$60 : 6 = 10$

2. Λύσε τὰ προβλήματα :

— Νά μοιράσης σὲ 6 πτωχές οἰκογένειες 54 καρβέλια ψωμί. Πόσα θὰ δώσης σὲ κάθε οἰκογένεια ;

— Ἡ μία σοκολάτα ἔχει 6 δραχμές. Πόσες σοκολάτες ἀγοράζω με 30 δραχμές ;

3. Λογάριασε :

$36 : 6 =$	$16 : 2 =$	$48 : 6 =$	$9 : 3 =$	$15 : 3 =$
$18 : 2 =$	$20 : 4 =$	$24 : 4 =$	$30 : 6 =$	$27 : 3 =$
$21 : 3 =$	$45 : 5 =$	$14 : 2 =$	$32 : 4 =$	$54 : 6 =$

Η ΕΒΔΟΜΗ ΔΕΚΑΔΑ 61-70

Μάθημα 30

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 61 έως 70.

1. Να μάθεις να μετράς και να γράφεις από το 61—70:

61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Γράψε από 70 — 1, κατεβαίνοντας : 70, 69, 68 . . .

Μάθημα 31

Πρόσθεση αριθμών από 61 μέχρι 70.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Ἡ Ἑλένη εἶχε 64 χαλκομανίες κι ἀγόρασε ἄλλες

6. Πόσες χαλκομανίες ἔχει τώρα ;

— Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη ἔχει 63 κότες καὶ 6 κοκόρια.
Πόσα πουλερικά ἔχει τὸ ὄλον ;

2. Κάνε καὶ σὺ ἓνα ὅμοιο πρόβλημα στὸ τετράδιό σου,
μὲ παιχνίδια.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$66 + 4 =$	$65 + 3 =$	$62 + 7 =$	$63 + 6 =$	$63 + 5 =$
$61 + 8 =$	$69 + 1 =$	$63 + 3 =$	$61 + 2 =$	$62 + 8 =$
$67 + 2 =$	$65 + 4 =$	$68 + 2 =$	$61 + 5 =$	$63 + 7 =$
$61 + 4 =$	$62 + 4 =$	$63 + 4 =$	$64 + 4 =$	$66 + 4 =$

Μάθημα 32

Ἀφαίρεση αριθμῶν ἀπὸ 70 μέχρι 61.

Νὰ λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Ἕνας γυρολόγος ἀγόρασε 70 αὐγά. Στὴ μεταφορὰ
τοὺς ἔσπασαν τὰ 6. Πόσα αὐγά ἔμειναν γερά ;

— Εἶχα 69 δραχμές κι ἔδωσα γιὰ ν' ἀγοράσω φυστί-
κια τὶς 5 δραχμές. Πόσες δραχμές μοῦ ἔμειναν ;

— Ὁ Λάκης εἶχε 67 βῶλους κι ἔχασε στὸ παιχνίδι τοὺς
7. Πόσοι βῶλοι τοῦ ἔμειναν ;

2. Λύσε τὶς ἀσκήσεις στὸ τετράδιό σου :

$65 - 3 =$	$67 - 4 =$	$62 - 2 =$	$64 \times 3 =$	$68 - 2 =$
$67 - 2 =$	$65 - 4 =$	$63 - 3 =$	$67 \times 3 =$	$64 - 1 =$
$68 - 8 =$	$68 - 6 =$	$68 - 5 =$	$66 \times 4 =$	$70 - 5 =$

3. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

$66 - ; = 64$	$67 - ; = 62$	$68 - ; = 61$	$65 - ; = 61$
$69 - ; = 62$	$69 - ; = 65$	$66 - ; = 62$	$69 - ; = 66$

Μάθημα 33

Πολλαπλασιασμός με τὸ 7.

1. Νὰ μάθης καλά τὸν πολλαπλασιασμό με τὸ 7:

$7 \times 1 = 7$	$7 \times 3 = 21$	$7 \times 5 = 35$	$7 \times 7 = 49$	$7 \times 9 = 63$
$7 \times 2 = 14$	$7 \times 4 = 28$	$7 \times 6 = 42$	$7 \times 8 = 56$	$7 \times 10 = 70$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Κάθε εβδομάδα ἔχει 7 ἡμέρες. Οἱ 8 εβδομάδες πόσες ἡμέρες εἶναι ;

— Ἡ μιὰ ὀκτὰ μακαρόνια ἔχει 9 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔχουν οἱ 6 ὀκτάδες μακαρόνια ;

— Ὁ παππούς ἔδωσε στὰ 4 ἐγγονάκια του ἀπὸ 7 καραμέλλες στὸ καθένα. Πόσες καραμέλλες ἔδωσε ὅλες-ὅλες ;

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$3 \times 9 =$	$4 \times 8 =$	$2 \times 5 =$	$7 \times 3 =$	$2 \times 7 =$
$5 \times 6 =$	$7 \times 7 =$	$5 \times 8 =$	$7 \times 9 =$	$7 \times 8 =$
$7 \times 6 =$	$4 \times 9 =$	$3 \times 6 =$	$3 \times 8 =$	$6 \times 6 =$
$2 \times 4 =$	$3 \times 4 =$	$4 \times 4 =$	$5 \times 4 =$	$6 \times 4 =$

Μάθημα 34

Διαίρεση με τὸ 7.

1. Νὰ μάθης ἀπ' ἔξω τὴ διαίρεση με τὸ 7 :

$7 : 7 = 1$	$21 : 7 = 3$	$35 : 7 = 5$	$49 : 7 = 7$	$63 : 7 = 9$
$14 : 7 = 2$	$28 : 7 = 4$	$42 : 7 = 6$	$56 : 7 = 8$	$70 : 7 = 10$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Νὰ μοιράσης σὲ 7 πτωχές οἰκογένειες 42 καρβέλια ψωμί. Πόσα θὰ πάρη κάθε μιὰ οἰκογένεια ;

— Μὲ 7 δραχμές ἀγοράζω ἓνα κουτὶ μέλι. Μὲ 63 δραχμές πόσα κουτιά μέλι θ' ἀγοράσω ;

— Νὰ βάλης σὲ 7 σωροὺς 56 βώλους. Πόσους βώλους θὰ βάλης σὲ κάθε σωρὸ ;

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$49 : 7 =$	$21 : 7 =$	$56 : 7 =$	$40 : 5 =$	$35 : 7 =$
$45 : 5 =$	$25 : 5 =$	$36 : 6 =$	$63 : 7 =$	$24 : 4 =$
$14 : 7 =$	$42 : 7 =$	$28 : 7 =$	$12 : 6 =$	$30 : 6 =$

Η ΟΓΔΩΗ ΔΕΚΑΔΑ 71 — 80

Μάθημα 35

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 71 έως 80.

	10
	20
	30
	40
	50
	60
	70
71 72 73 74 75 76 77 78 79	
	80

1. Νά μάθης νά μετράς και νά γράφης από τὸ 71—80.
2. Γράψε ἀπὸ τὸ 80 $\frac{1}{2}$ — 1, κατεβαίνοντας: 80, 79. . . .

Μάθημα 36

Πρόσθεση αριθμῶν ἀπὸ 71 - 80.

1. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα μὲ τὸ νοῦ σου :

— Ὁ Νίκος εἶχε 72 βώλους καὶ κέρδισε ἄλλους 7. Πόσους βώλους ἔχει τώρα;

— Ἡ Ἰσμήνη ἔδωσε γιὰ μιὰ σάκκα 73 δραχμὲς καὶ γιὰ ἓνα βιβλίο 5 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔδωσε τὸ ὅλον;

— Ὁ πατέρας τοῦ Φῶτη ἔχει 71 γαλάρια πρόβατα καὶ 9 στέρφα. Πόσα πρόβατα ἔχει τὸ ὅλον;

2. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις :

$$75 + 5 = \quad 78 + 2 = \quad 75 + 3 = \quad 73 + 4 = \quad 71 + 7 =$$

$$71 + 3 = \quad 71 + 9 = \quad 71 + 8 = \quad 76 + 1 = \quad 71 + 6 =$$

$$76 + 4 = \quad 77 + 3 = \quad 76 + 2 = \quad 71 + 5 = \quad 74 + 4 =$$

$$72 + 5 = \quad 72 + 6 = \quad 75 + 2 = \quad 78 + 1 = \quad 79 + 1 =$$

Μάθημα 37

† Ἀφαίρεση αριθμῶν ἀπὸ 80 μέχρι 71.

1. Λύσε τὰ προβλήματα μὲ τὸ νοῦ σου :

— Ὁ Κυριάκος εἶχε 78 περιστέρια καὶ τοῦ ἔφαγε τὸ γεράκι τὰ 7. Πόσα περιστέρια τοῦ ἔμειναν;

— Ὁ Θύμιος εἶχε 77 δραχμὲς καὶ ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση παστέλια 6 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς τοῦ ἔμειναν;

— Ἡ Ἀλεξάνδρα εἶχε 79 ζαχαράτα καὶ ἔφαγε τὰ 6. Πόσα ζαχαράτα τῆς ἔμειναν;

2. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις :

$$76 - 3 = \quad 74 - 4 = \quad 75 - 2 = \quad 80 - 8 = \quad 77 - 6 =$$

$$74 - 2 = \quad 78 - 6 = \quad 80 - 6 = \quad 78 - 5 = \quad 76 - 2 =$$

$$79 - 5 = \quad 79 - 8 = \quad 74 - 3 = \quad 73 - 2 = \quad 77 - 3 =$$

$$80 - 7 = \quad 80 - 3 = \quad 79 - 6 = \quad 79 - 7 = \quad 76 - 5 =$$

3. Νὰ κάνης προβλήματα τὶς ἀσκήσεις.

α) 77 λουκούμια - 5 λουκούμια. β) 80 δραχμὲς - 6 δραχ.

Μάθημα 38

Πολλαπλασιασμός με τὸ 8.

1. Νὰ μάθης καλά τὸν πολλαπλασιασμό μετὸ 8 :

$8 \times 1 = 8$	$8 \times 3 = 24$	$8 \times 5 = 40$	$8 \times 7 = 56$	$8 \times 9 = 72$
$8 \times 2 = 16$	$8 \times 4 = 32$	$8 \times 6 = 48$	$8 \times 8 = 64$	$8 \times 10 = 80$

2. Λύσε τὰ προβλήματα μετὸ νοῦ σου :

— Μιὰ μεγάλη σοκολάτα ἔχει 8 δραχμές. Πόσες δραχμὲς ἔχουν οἱ 7 σοκολάτες ;

— Πόσα παστέλια ἔχουν τὰ 6 κουτιά, ἀφοῦ τὸ κάθε κουτί ἔχει ἀπὸ 8 παστέλια ;

— Σχεδίασε τρεῖς φρουτιέρες μετὸ 8 μήλα τὴν κάθε μιὰ. Πόσα μήλα εἶναι ὅλα - ὅλα ; 24

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$6 \times 7 =$	$6 \times 4 =$	$8 \times 9 =$	$2 \times 9 =$	$3 \times 8 =$
$2 \times 8 =$	$4 \times 8 =$	$6 \times 8 =$	$8 \times 8 =$	$5 \times 8 =$
$5 \times 3 =$	$7 \times 7 =$	$7 \times 8 =$	$4 \times 6 =$	$7 \times 9 =$
$2 \times 5 =$	$4 \times 5 =$	$6 \times 5 =$	$7 \times 5 =$	$8 \times 9 =$

Μάθημα 39

Διαίρεση μετὸ 8.

1. Νὰ μάθης ἀπ' ἔξω τὴ διαίρεση μετὸ 8 :

$8 : 8 = 1$	$24 : 8 = 3$	$40 : 8 = 5$	$56 : 8 = 7$	$72 : 8 = 9$
$16 : 8 = 2$	$32 : 8 = 4$	$48 : 8 = 6$	$64 : 8 = 8$	$80 : 8 = 10$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα μετὸ νοῦ σου :

1. Ἡ Χρύσα μοίρασε 48 καραμέλλες σὲ 8 κορίτσια. Πόσες ἔδωσε στὴν καθεμιὰ ;

2. Νὰ μοιράσης 56 μήλα σὲ 8 παιδιά. Πόσα θὰ δώσης στὸ καθένα ;

3. Βάλε 72 βώλους σὲ 8 σωροὺς. Πόσους βώλους θὰ βάλης σὲ κάθε σωρὸ ;

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$16 : 8 =$	$32 : 8 =$	$48 : 8 =$	$64 : 8 =$	$72 : 8 =$
$28 : 7 =$	$36 : 4 =$	$21 : 3 =$	$35 : 5 =$	$28 : 7 =$
$35 : 5 =$	$42 : 7 =$	$15 : 3 =$	$20 : 4 =$	$25 : 5 =$

Η ΕΝΑΤΗ ΔΕΚΑΔΑ 81 - 90

Μάθημα 40

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 81 μέχρι 90.

81 82 83 84 85 86 87 88 89 90

1. Να μάθεις να μετράς και να γράφεις από το 81 — 90.

81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

2. Γράψε από το 90 μέχρι 1, κατεβαίνοντας : 90, 89, 88...

Μάθημα 41

Πρόσθεση αριθμῶν ἀπὸ 81 μέχρι 90.

1. Λύσε τὰ προβλήματα μὲ τὸ νοῦ σου :

† Ἔδωσα γιὰ ν' ἀγοράσω ἓνα τραπέζι 83 δραχμὲς καὶ μιὰ κλειδαριὰ 5 δραχμὲς. Πόσα ἔδωσα τὸ ὅλον ;

‡ Ἡ μητέρα τῆς Νίκης εἶχε 82 κοτόπουλα καὶ ἡ κλῶσσα τῆς τῆς ἔβγαλε ἄλλα 6. Πόσα κοτόπουλα ἔχει τώρα ;

2. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις :

$84 + 2 =$	$82 + 3 =$	$85 + 3 =$	$83 + 7 =$	$84 + 4 =$
$83 + 5 =$	$83 + 4 =$	$81 + 9 =$	$86 + 1 =$	$73 + 3 =$
$82 + 2 =$	$81 + 7 =$	$83 + 6 =$	$82 + 6 =$	$87 + 3 =$
$61 + 4 =$	$53 + 5 =$	$71 + 3 =$	$42 + 5 =$	$32 + 8 =$
$42 + 7 =$	$63 + 4 =$	$32 + 6 =$	$73 + 7 =$	$43 + 5 =$

3. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

$85 + ; = 86$	$81 + ; = 85$	$81 + ; = 90$	$84 + ; = 87$
$88 + ; = 90$	$84 + ; = 90$	$86 + ; = 88$	$81 + ; = 84$
$86 + ; = 89$	$81 + ; = 83$	$89 + ; = 90$	$87 + ; = 89$

4. Πόσες δεκάδες καὶ μονάδες εἶναι τὰ 48 πορτοκάλια, τὰ 85 μήλα, τὰ 74 μανδραρίνια, τὰ 56 κυδῶνια, τὰ 89 καρπούζια, τὰ 76 πεπόνια, τὰ 58 ἀχλάδια, τὰ 49 λεμόνια καὶ τὰ 68 βερούκοκκα ;

Ἐπίδειγμα : Τὰ 48 πορτοκάλια εἶναι 4 δεκάδες καὶ 8 μονάδες
» 85 μήλα » 8 » » 5 »

ΜΟΝΟΨΗΦΙΟΙ ἀριθμοὶ εἶναι αὐτοί, ποὺ ἔχουν μόνον ἓνα ψηφίο : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

ΔΙΨΗΦΙΟΙ ἀριθμοὶ εἶναι αὐτοί, ποὺ ἔχουν δύο ψηφία : 10, 11, 12, 13 καὶ οἱ ἄλλοι μέχρι τὸ 99.

Μάθημα 42

Άφαιρέση αριθμών από 90 μέχρι 81.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα :

→ Μ' ένα τραίνο ταξιδεύουν 89 επιβάτες. Στὸν πρώτο σταθμὸ κατέβηκαν 8 επιβάτες. Πόσους επιβάτες ἔχει τώρα τὸ τραίνο ;

→ Ἐνας γεωργὸς εἶχε στὸ κτῆμα του 87 ροδακινιές. Ἀπὸ αὐτὲς ξεράθηκαν οἱ 6. Πόσες ροδακινιές τοῦ ἔμειναν ;

→ Ἐνα βαρέλι εἶχε 88 ὀκάδες κρασί και βγάλαμε τὶς 7. Πόσες ὀκάδες κρασί ἔμειναν στὸ βαρέλι ;

→ Ἐνας τσοπάνος εἶχε 90 κεφάλια τυρὶ και πούλησε τὰ 9. Πόσα τοῦ ἔμειναν ;

2. Να κάνης πρόβλημα τὴν παρακάτω εἰκόνα :

3. Λογάριασε :

$86 - 2 =$	$90 - 4 =$	$89 - 7 =$	$88 - 4 =$	$90 - 7 =$
$85 - 4 =$	$85 - 2 =$	$88 - 9 =$	$90 - 2 =$	$88 - 1 =$
$88 - 6 =$	$90 - 5 =$	$87 - 6 =$	$87 - 2 =$	$89 - 3 =$
$89 - 5 =$	$88 - 3 =$	$90 - 1 =$	$89 - 8 =$	$87 - 5 =$
$87 - 3 =$	$84 - 2 =$	$84 - 3 =$	$85 - 3 =$	$89 - 6 =$

Μάθημα 43

Πολλαπλασιασμός με το 9.

1. Νά μάθης καλά τόν πολλαπλασιασμό με το 9 :

$9 \times 1 = 9$	$9 \times 3 = 27$	$9 \times 5 = 45$	$9 \times 7 = 63$	$9 \times 9 = 81$
$9 \times 2 = 18$	$9 \times 4 = 36$	$9 \times 6 = 54$	$9 \times 8 = 72$	$9 \times 10 = 90$

2. Λύσε τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Μιὰ σακκούλα καραμέλλες ἔχει 9 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔχουν οἱ 8 σακκούλες;

— Ἐνα αὐτοκίνητο ταξὶ χωρεῖ 5 ἐπιβάτες. Πόσους ἐπιβάτες χωροῦν τὰ 9 αὐτοκίνητα;

— Τὸ ἕνα κυδωνόπαστο ἔχει 4 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔχουν τὰ 9 κυδωνόπαστα;

3. Λύσε στὸ τετραδιό σου τίς ἀσκήσεις :

$5 \times 8 =$	$6 \times 4 =$	$6 \times 8 =$	$9 \times 7 =$	$8 \times 4 =$
$9 \times 2 =$	$7 \times 7 =$	$7 \times 8 =$	$8 \times 8 =$	$7 \times 6 =$
$6 \times 7 =$	$9 \times 5 =$	$9 \times 6 =$	$9 \times 8 =$	$4 \times 7 =$
$5 \times 5 =$	$6 \times 5 =$	$7 \times 5 =$	$9 \times 4 =$	$8 \times 1 =$

Μάθημα 44

Διαίρεση με το 9.

1. Νά μάθης ἀπ' ἔξω τὴ διαίρεση με τὸ 9 :

$9 : 9 = 1$	$27 : 9 = 3$	$45 : 9 = 5$	$63 : 9 = 7$	$81 : 9 = 9$
$18 : 9 = 2$	$36 : 9 = 4$	$54 : 9 = 6$	$72 : 9 = 8$	$90 : 9 = 10$

2. Νά λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Ἡ Πόπη μοίρασε σὲ 9 κορίτσια 63 καραμέλλες. Πόσες καραμέλλες πῆρε τὸ κάθε κορίτσι;

— Νά βάλῃς σὲ 9 κουτιά 72 τόπια. Πόσα τόπια θὰ βάλῃς σὲ κάθε κουτί;

3. Λογάριασε στὸ τετραδιό σου :

$40 : 5 =$	$27 : 3 =$	$81 : 9 =$	$28 : 7 =$	$90 : 9 =$
$63 : 7 =$	$30 : 5 =$	$18 : 2 =$	$35 : 5 =$	$36 : 6 =$
$36 : 4 =$	$18 : 9 =$	$49 : 7 =$	$15 : 3 =$	$56 : 7 =$

Η ΔΕΚΑΤΗ ΔΕΚΑΔΑ 91-100

Μάθημα 45

Μέτρηση και γραφή αριθμών από 91 μέχρι 100.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

1. Μάθε να μετράς και να γράφεις από 91 μέχρι 100 :

91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2. Να γράφεις στο τετράδιό σου από 100 έως 1 κατεβαίνοντας.

Υπόδειγμα : 100, 99, 98, 97, 96. . .

3. Πόσες δεκάδες και πόσες μονάδες είναι οι 34 μαργαρίτες, τὰ 75 τριαντάφυλλα, τὰ 86 γαρύφαλλα, τὰ 97 ζουμπούλια, τὰ 58 χρυσάνθεμα και οι 39 πανσέδες ;

Υπόδειγμα : Οι 34 μαργαρίτες είναι 3 δεκάδες και 4 μονάδ.
Τὰ 75 τριαντάφυλ. » 7 » » 5 »

4. Γράψε με ψηφία τούς αριθμούς: είκοσι όκτώ, τριάντα όκτώ, σαράντα όκτώ, πενήντα όκτώ, έξήντα όκτώ, έβδομήντα όκτώ, όγδόντα όκτώ, ένενήντα όκτώ.

Μάθημα 46

Πρόσδεση αριθμών από 91 μέχρι 100.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

—¹ Ο Φώτης ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση ἀλεύρι 72 δραχμές και ἀλάτι 6 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔδωσε τὸ ὅλον ;

—² Ο παππούς τῆς Δέσπως εἶχε 93 πρόβατα και ἀγόρασε ἄλλα 7. Πόσα πρόβατα ἔχει τώρα ;

2. Να κάνης προβλήματα ἀπὸ τῖς παρακάτω εἰκόνες και νὰ τὰ λύσης στὸ τετράδιό σου :

3. Λογάριασε :

$91+7=$	$92+5=$	$93+5=$	$91+4=$	$92+8=$
$81+7=$	$82+5=$	$94+2=$	$96+3=$	$97+2=$
$71+7=$	$72+5=$	$91+6=$	$94+5=$	$91+9=$
$61+7=$	$62+5=$	$73+4=$	$46+3=$	$64+4=$
$51+7=$	$52+5=$	$43+5=$	$42+6=$	$38+2=$

Μάθημα 47

✓ Αφαίρεση αριθμών από 100 μέχρι 91.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— 1. Ὁ Γιάννης εἶχε 100 δραχμές κι ἔδωσε γιὰ ν' ἀγορά-
ση μιὰ τρουμπέττα 9 δραχμές. Πόσες δραχμές τοῦ ἔμειναν ;

— 2. Ἐνας μελισσοκόμος εἶχε 97 δοχεῖα μέλι. Πούλησε
τὰ 6. Πόσα δοχεῖα τοῦ ἔμειναν ;

— 3. Σ' ἓνα κῆπο ἦσαν 96 δενδράκια. Ἀπὸ αὐτὰ ἔκοψαν
τὰ 6 γιὰ νὰ τ' ἀραιώσουν. Πόσα δενδράκια ἔμειναν ;

2. Κάνε ἓνα ὅμοιο πρόβλημα γιὰ τὰ πρόβατα στὸ τε-
τράδιό σου.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$$95 - 3 = \quad 99 - 8 = \quad 99 - 3 = \quad 98 - 4 = \quad 98 - 5 =$$

$$98 - 6 = \quad 94 - 2 = \quad 92 - 2 = \quad 100 - 6 = \quad 93 - 1 =$$

$$93 - 2 = \quad 100 - 4 = \quad 98 - 7 = \quad 99 - 7 = \quad 96 - 4 =$$

$$100 - 7 = \quad 98 - 7 = \quad 100 - 2 = \quad 98 - 8 = \quad 97 - 5 =$$

$$96 - 5 = \quad 96 - 2 = \quad 95 - 5 = \quad 99 - 6 = \quad 100 - 8 =$$

4. Γράψε ποιὸς ἀριθμὸς εἶναι πρὶν ἀπὸ τὸ 20, 30, 40,
50, 60, 70, 80, 90.

Ἐπίδειγμα : Πρὶν ἀπὸ τὸ 20 εἶναι τὸ 19.

» » » 30 » » 29 κ.λ.π.

Μάθημα 48

Πολλαπλασιασμός με τὸ 10.

$$10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10$$

Όλα τὰ σῦκα εἶναι 100.

$$10 \times 10 = 100.$$

1. Νὰ μάθης κατὰ τὸν πολλαπλασιασμό με τὸ 10 :

$1 \times 10 = 10$

$3 \times 10 = 30$

$5 \times 10 = 50$

$7 \times 10 = 70$

$9 \times 10 = 90$

$2 \times 10 = 20$

$4 \times 10 = 40$

$6 \times 10 = 60$

$8 \times 10 = 80$

$10 \times 10 = 100$

2. Λύσε τὰ προβλήματα στὸ τετράδιό σου :

—Τὸ ἕνα παγωτὸ ἔχει 4 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔχουν τὰ 10 παγωτά;

—Τὸ ἕνα ἀναγνωστικὸ τῆς β' τάξεως ἔχει 10 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔχουν τὰ 8 ἀναγνωστικά;

Μάθημα 49

Διαίρεση με τὸ 10.

1. Νὰ μάθης ἀπ' ἔξω τὴ διαίρεση με τὸ 10:

$10 : 10 = 1$

$30 : 10 = 3$

$50 : 10 = 5$

$70 : 10 = 7$

$90 : 10 = 9$

$20 : 10 = 2$

$40 : 10 = 4$

$60 : 10 = 6$

$80 : 10 = 8$

$100 : 10 = 10$

2. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα στὸ τετράδιό σου :

1. Σ' ἕνα χωνάκι βάζει ὁ φυστικὰς 10 φυστίκια. Σὲ πόσα χωνάκια θὰ βάλῃ 80 φυστίκια;

2. Μὲ 10 δραχμὲς ἀγοράζομε ἕνα κουτὶ μαρμελάδα. Πόσα κουτιά μαρμελάδα θ' ἀγοράσωμε μὲ 70 δραχμὲς;

3. 90 βώλους νὰ τοὺς κάνῃς 10 σωροὺς. Πόσους βώλους θὰ βάλῃς σὲ κάθε σωρὸ;

3. Γράψε ποῖος ἀριθμὸς εἶναι μεταξὺ τὸ 28 καὶ 30, τοῦ 36 καὶ 38, τοῦ 42 καὶ 44, τοῦ 53 καὶ 55, τοῦ 77 καὶ 79.

Υπόδειγμα : Μεταξὺ τοῦ 28 καὶ 30 εἶναι τὸ 29 κ. λ. π.

Μάθημα 50

Μονοί και ζυγοί αριθμοί.

Όλοι οι αριθμοί χωρίζονται σε μονούς και σε ζυγούς.

Μονοί αριθμοί είναι όσοι τελειώνουν σε :

1, 3, 5, 7, 9.

Ζυγοί αριθμοί είναι όσοι τελειώνουν σε :

0, 2, 4, 6, 8.

Από το 1 έως το 100 είναι οι εξής μονοί αριθμοί :

1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27,
29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55,
57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83,
85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99. 60

Από το 1 έως το 100 είναι οι εξής ζυγοί αριθμοί :

2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30,
32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60,
62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90,
92, 94, 96, 98, 100. 50

1. Μέτρησε πόσοι μονοί αριθμοί είναι από το 1 έως το 99. *είναι 50*

2. Μέτρησε πόσοι ζυγοί αριθμοί είναι από το 2 έως το 100. *είναι 50*

3. Χώρισε στο τετράδιό σου ποιοί αριθμοί είναι μονοί και ποιοί ζυγοί από τους παρακάτω :

97, 9, 4, 58, 5, 46, 37, 23, 12, 77, 34, 44, 55, 61,
8, 16, 92, 25, 88, 74, 61, 51, 13, 36, 48, 70.

Μάθημα 51

Σχηματισμός δεκάδων από 1 - 100.

1. Δέσε δέκα - δέκα ξυλάκια ή σπέρτα με κλωστή και σχημάτισε έτσι 10 δεκάδες από το ένα έως το 100:

10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

2. Μάθε να μετράς τις δεκάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας.

3. Γράψε στο τετράδιό σου τις δεκάδες από 10 - 100 έτσι:

Υπόδειγμα: 1 δεκάδα είναι 10 ξυλάκια
2 δεκάδες » 20 » κ.λ.π.

100 μονάδες μās κάνουν 1 ένατοντάδα.
10 δεκάδες μās κάνουν 1 ένατοντάδα.

Μάθημα 52

Σχηματισμός πεντάδων από 1 - 100.

1. Δέσε πέντε - πέντε ξυλάκια ή σπέρτα και σχημάτισε έτσι 20 πεντάδες από 1—100:

5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
55	60	65	70	75	80	85	90	95	100

2. Μάθε να μετράς τις πεντάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας.

3. Γράψε στο τετράδιό σου τις πεντάδες από 1—100.

Υπόδειγμα: 1 πεντάδα είναι 5 ξυλάκια
2 πεντάδες » 10 » κ.λ.π.

4. Γράψε ποιός αριθμός είναι πριν από το 88, 76, 64, 59, 47, 38, 26, 19, 34, 29, 39, 69, 79, 28, 48, 58, 98.

Μάθημα 53

Σχηματισμός δυάδων από 50 έως 100.

1. Μάθε να μετράς τις δυάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας από το 50 έως το 100.

50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70	72	74
76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100

2. Γράψε στο τετράδιό σου τις δυάδες από 50—100 ως εξής:

Υπόδειγμα 25 δυάδες είναι 50 ξυλάκια

26 » είναι 52 »

27 » » 54 »

28 » » 56 » κ. λ. π.

Μάθημα 54

Σχηματισμός τριάδων από 51 μέχρι 99.

1. Μάθε να μετράς τις τριάδες, ανεβαίνοντας και κατεβαίνοντας από 51—99.

51	54	57	60	63	66	69	72	75
78	81	84	87	90	93	96	99	

2. Γράψε στο τετράδιό σου τις τριάδες από 51 μέχρι 99 ως εξής:

Υπόδειγμα: 17 τριάδες είναι 51 ξυλάκια

18 » » 54 »

19 » » 57 »

20 » » 60 » κ. λ. π.

Μάθημα 56

Πρόσδεση μονοψηφίου αριθμού με διψήφιο.
(συνέχεια)

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Ὁ Νότης ἔχει 68 μπίλιες καὶ ἐκέρδισε ἄλλες 5.
Πόσες μπίλιες ἔχει τώρα ;

— Ὁ πατέρας ἔδωσε γιὰ βούτυρο 46 δραχμὲς καὶ γιὰ
λάδι 9 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔδωσε ὅλες - ὅλες ;

— Ἕνας βοσκὸς εἶχε 62 πρόβατα καὶ ἀγόρασε ἄλλα 7.
Πόσα πρόβατα ἔχει τώρα ;

2. Να κάνης καὶ σὺ 1 πρόβλημα ἀπὸ τὴν παρακάτω εἰκόνα :

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$44 + 7 =$	$53 + 8 =$	$64 + 7 =$	$39 + 2 =$	$29 + 3 =$
$38 + 6 =$	$68 + 7 =$	$38 + 8 =$	$47 + 5 =$	$38 + 5 =$
$65 + 8 =$	$75 + 9 =$	$49 + 5 =$	$85 + 6 =$	$47 + 4 =$
$36 + 9 =$	$39 + 4 =$	$56 + 7 =$	$77 + 4 =$	$59 + 5 =$

4. Να κάνης προβλήματα τὶς παρακάτω ἀσκήσεις :

75 πρόβατα καὶ 8 πρόβατα.

48 καραμέλλες καὶ 9 καραμέλλες.

64 βώλους καὶ 7 βώλους.

Μάθημα 57

Πρόσδεση μονοψηφίου αριθμού με διψήφιο.
(συνέχεια)

1. Λύσε τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

— Εἶχα 56 βώλους καὶ κέρδισα ἄλλους 7. Πόσους βώλους ἔχω τώρα ;

— Εἶχες 29 δραχμές. Σοῦ ἔδωσε ἡ μητέρα σου ἄλλες

5. Πόσες δραχμές ἔχεις τώρα ;

— Ἐνα πτηνοτροφεῖο ἔχει 87 κότες καὶ 6 πετεινοὺς. Πόσα πουλινικά ἔχει τὸ ὄλον ;

— Ἐδωσα 36 δραχμές γιὰ καφέ καὶ 8 δραχμές γιὰ ζάχαρη. Πόσα ἔδωσα τὸ ὄλον ;

— Ἐδωσα γιὰ ἓνα ζευγάρι παπούτσια 85 δραχμές καὶ γιὰ ἓνα μανδῆλι 9 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔδωσα τὸ ὄλον ;

— Ἐνας τσοπάνης εἶχε 65 πρόβατα. Ἀγόρασε ἄλλα

7. Πόσα πρόβατα ἔχει τώρα ;

— Μιὰ κλώσσα ἔβγαλε 17 πουλιὰ καὶ ἄλλη μιὰ 9 πουλιὰ. Πόσα πουλιὰ βγάλανε καὶ οἱ δύο κλώσσες ;

— Σ' ἓνα περιβόλι εἶναι 85 πορτοκαλιές καὶ 9 λεμονιές. Πόσα δένδρα εἶναι τὸ ὄλον στὸ περιβόλι ;

2. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$69+7=$	$85+8=$	$37+7=$	$89+5=$	$38+5=$
$38+6=$	$76+6=$	$46+8=$	$77+7=$	$47+4=$
$46+7=$	$67+9=$	$55+9=$	$68+9=$	$58+6=$
$58+4=$	$56+8=$	$66+8=$	$57+8=$	$67+5=$
$69+3=$	$44+9=$	$74+9=$	$49+2=$	$79+4=$

3. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

$38 + ; = 42$	$57 + ; = 61$	$48 + ; = 57$	$59 + ; = 61$
$49 + ; = 51$	$59 + ; = 62$	$67 + ; = 72$	$88 + ; = 93$
$68 + ; = 73$	$35 + ; = 41$	$78 + ; = 86$	$66 + ; = 72$

Μάθημα 58

Πρόσθεση με καθαρές δεκάδες.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου :

1. Ὁ Ἀλέκος εἶχε 40 βώλους. Ἀγόρασε ἄλλους 30. Πόσους βώλους ἔχει τώρα ;

2. Ὁ Μιχάλης ἔδωσε 50 δραχμὲς γιὰ μιὰ σάκκα καὶ 20 δραχμὲς γιὰ μιὰ κασσετίνα. Πόσες δραχμὲς ἔδωσε τὸ ὅλον ;

3. Στὴ Β' τάξη τοῦ σχολείου φοιτοῦν 30 ἀγόρια καὶ 20 κορίτσια. Πόσα παιδιὰ φοιτοῦν τὸ ὅλον ;

4. Στὴν ἀναδάσωση τ' ἀγόρια φύτεψαν 50 δένδρα καὶ τὰ κορίτσια 40. Πόσα δένδρα φύτεψαν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Β' τάξης ;

5. Ἐνας παγωτατζῆς πούλησε τὴ μιὰ ἡμέρα 40 παγωτὰ καὶ τὴν ἄλλη 30. Πόσα παγωτὰ πούλησε τὸ ὅλον ;

6. Ἐδωσα γιὰ ν' ἀγοράσω κρέας 50 δραχμὲς καὶ κοκυθάκια 10 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔδωσα τὸ ὅλον ;

7. Ἐνας τσοπάνος εἶχε 30 γίδια καὶ 60 πρόβατα. Πόσα γιδοπρόβατα εἶχε τὸ ὅλον ;

2. Νὰ κάνης μόνος σου δύο ὅμοια προβλήματα γιὰ μῆλα καὶ λεμόνια.

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$$30 + 20 = \quad 80 + 20 = \quad 70 + 20 = \quad 50 + 50 =$$

$$40 + 10 = \quad 50 + 40 = \quad 50 + 10 = \quad 60 + 20 =$$

$$50 + 30 = \quad 30 + 30 = \quad 60 + 40 = \quad 70 + 30 =$$

$$20 + 20 = \quad 60 + 30 = \quad 40 + 30 = \quad 50 + 20 =$$

$$60 + 10 = \quad 40 + 20 = \quad 90 + 10 = \quad 10 + 60 =$$

ΠΡΟΣΘΕΣΗ κάνομε, ὅταν μαζεύομε πολλὰ ἴδια πράγματα, δηλαδή πορτοκάλια με πορτοκάλια, καραμέλλες με καραμέλλες, ρύζι με ρύζι καὶ ἄλλα.

Μάθημα 59

Πρόσθεση δύο διψηφίων αριθμών με δεκάδες και μονάδες.

Πρόβλημα: Ἡ Πόπη εἶχε δύο σακκούλες με καραμέλλες. Στὴ μία σακούλα ἦταν 46 καραμέλλες καὶ στὴν ἄλλη 28. Πόσες καραμέλλες ἦταν καὶ στὶς δύο σακκούλες;

Λύση

Σκέψη: Γιὰ νὰ βροῦμε πόσες καραμέλλες ἔχουν καὶ οἱ δύο σακκούλες πρέπει νὰ προσθέσωμε (ἐνώσωμε) τοὺς δύο ἀριθμούς.

Κατάταξη: $46+28=$

Πράξη

$$\begin{array}{r} 46 \\ + 28 \\ \hline 74 \end{array} \left. \vphantom{\begin{array}{r} 46 \\ + 28 \\ \hline 74 \end{array}} \right\} \text{προσθετέοι}$$

74 ἄθροισμα

Ἐξαγόμενο: Καὶ οἱ δύο σακκούλες ἔχουν 74 καραμέλλες.

Γιὰ νὰ προσθέσωμε ἀριθμούς στὸν πίνακα ἢ στὸ τετράδιο γράφομε τὸν ἕνα κάτω ἀπὸ τὸν ἄλλον. Προσέχομε ὀ-
ῤῥως, ὥστε οἱ μονάδες τοῦ ἑνὸς ἀριθμοῦ νὰ εἶναι ἀκρι-
βῶς κάτω ἀπὸ τὶς μονάδες τοῦ ἄλλου καὶ οἱ δεκάδες κά-
τω ἀπὸ τὶς δεκάδες. Βάζομε σταυρὸ (+), τραβοῦμε γραμ-
μὴ καὶ ἀρχίζομε τὴν πρόσθεση ἀπὸ τὶς μονάδες.

Σημάδι ὅτι κάνομε τὴν πρόσθεση εἶναι ὁ σταυρὸς (+), ποὺ λέγεται καὶ ἡ σύν.

1. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα με τὸν πα-
ραπάνω τρόπο:

1. Ἡ Β' τάξη ἔχει 27 ἀγόρια καὶ 25 κορίτσια. Πόσα
παιδιά ἔχει τὸ ὅλον;

2. Ὁ Ἀντώνης εἶχε 35 δραχμές. Τοῦ ἔδωσε ὁ παππούς
τοῦ ἄλλες 18. Πόσες δραχμές ἔχει τὸ ὅλον;

3. Σ' ἕνα λεωφορεῖο εἶναι 35 ἐπιβάτες καθισμένοι καὶ
17 ὄρθιοι. Πόσοι ἐπιβάτες εἶναι ὅλοι μαζί;

Μάθημα 60

Πρόσθεση δύο διψηφίων αριθμών.
(συνέχεια)

1. Λύσε στο τετράδιό σου τὰ προβλήματα:

— Ἡ Γεωργία εἶχε 35 καρύδια. Τῆς ἔδωσε ἡ μαμά της ἄλλα 17. Πόσα καρύδια ἔχει τώρα;

— Σ' ἓνα καλάθι εἶναι 48 κυδώνια καὶ σ' ἓνα ἄλλο 27. Πόσα κυδώνια εἶναι καὶ στὰ δύο καλάθια;

— Ἡ Ἀντιγόνη ἔχει μιὰ ἀνθοδέσμη μὲ 53 τριαντάφυλλα. Ἡ Κική ἔχει μιὰ ἄλλη ἀνθοδέσμη μὲ 18 τριαντάφυλλα. Πόσα τριαντάφυλλα ἔχουν καὶ οἱ δύο ἀνθοδέσμες;

— Ὁ Κώστας ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση βιβλία 28 δραχμὲς καὶ τετράδια 17 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔδωσε τὸ ὅλον;

2. Λύσε στο τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις, ὅπως εἶναι:

46	25	37	38	45	27	43	58	36
+ 15	+ 17	+ 29	+ 27	+ 38	+ 15	+ 37	+ 19	+ 29
54	62	41	48	79	58	58	63	44
+ 18	+ 27	+ 36	+ 15	+ 18	+ 27	+ 29	+ 17	+ 18

3. Λύσε στο τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις, ὅπως εἶναι:

56 + 15 =	37 + 24 =	29 + 19 =	46 + 28 =	37 + 24 =
47 + 24 =	55 + 25 =	37 + 26 =	75 + 24 =	69 + 28 =
66 + 32 =	63 + 18 =	85 + 12 =	27 + 44 =	18 + 35 =
38 + 44 =	76 + 21 =	77 + 21 =	56 + 27 =	49 + 23 =
79 + 18 =	28 + 37 =	58 + 34 =	68 + 23 =	66 + 15 =

Οἱ ἀριθμοί, πὺν προσθέτουμε λέγονται προσθετέοι.
Ὁ ἀριθμὸς, πὺν βρίσκομε ἀπὸ τὴν πρόσθεση λέγεται
ἄθροισμα.

Μάθημα 61

✓ Πρόσθεση δύο διψηφίων αριθμών.
(συνέχεια)

1. Νά κάνης 3 προβλήματα με πρόσθεση 2 αριθμών από τὸ παρακάτω τιμολόγιο τοῦ παντοπωλείου :

Τιμολόγιο									
Λάδι	ή	ὀκά	24	δραχμές	Καφές	ή	ὀκά	85	δραχμές
Πετρέλαιο	ή	»	6	»	Τυρί	ή	»	36	»
Ρύζι	ή	»	12	»	Μαρμελάδα	ή	»	25	»
Φακές	ή	»	11	»	Βούτυρο	ή	»	60	»
Ζάχαρη	ή	»	16	»	Μακαρόνια	ή	»	14	»

2. Πόσες πεντάδες ἔχουν οἱ ἀριθμοὶ 25, 35, 45, 55, 65, 75, 85, 95;

Υπόδειγμα: Ὁ ἀριθμὸς 25 ἔχει 5 πεντάδες

» 35 » 7 » κ. λ. π.

3. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα:

1. Σ' ἓνα βαρέλι ἔχομε 56 ὀκάδες λάδι. Σ' ἓνα ἄλλο βαρέλι ἔχομε 28 ὀκάδες λάδι. Πόσες ὀκάδες λάδι ἔχομε καὶ στὰ δύο βαρέλια;

2. Γιὰ ν' ἀγοράσω καφὲ ἔδωσα 47 δραχμὲς καὶ ζάχαρη 24. Πόσες δραχμὲς ἔδωσα τὸ ὅλον;

3. Ἐνας ψαρὰς κέρδισε ἀπὸ τὴν ἐργασία του τὴ μιὰ ἡμέρα 47 δραχμὲς καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα 36 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς κέρδισε τὸ ὅλον;

4. Νά λύσης τίς ἀσκήσεις στὸ τετράδιό σου :

$$47 + 18 = \quad 73 + 15 = \quad 38 + 15 = \quad 25 + 25 = \quad 62 + 19 =$$

$$39 + 16 = \quad 66 + 23 = \quad 44 + 29 = \quad 36 + 36 = \quad 28 + 28 =$$

$$55 + 15 = \quad 58 + 17 = \quad 56 + 18 = \quad 44 + 44 = \quad 37 + 37 =$$

$$27 + 24 = \quad 81 + 16 = \quad 78 + 13 = \quad 45 + 45 = \quad 46 + 46 =$$

Μάθημα 62

Πρόσθεση με τρεις διψηφίους αριθμούς.

1. Λύσε στο τετράδιό σου τὰ προβλήματα :

1- Είχα 28 βώλους. Κέρδισα από τὸ Λάκη 17 και ἀπὸ τὸ Θανάση 26. Πόσους βώλους ἔχω τώρα ;

2- Ἡ Μαρία εἶχε 36 δραχμές. Τῆς ἔδωσε ἡ γιαγιά της 19 και ὁ παππούς της 25. Πόσες δραχμές ἔχει τώρα ;

3- Ἐνας κτηνοτρόφος πούλησε τὸ Μάιο 53 ὀκάδες τυρὶ, τὸν Ἰούνιο 27 ὀκάδες και τὸν Ἰούλιο 19 ὀκάδες. Πόσες ὀκάδες τυρὶ πούλησε και τοὺς τρεῖς μῆνες ;

4- Σ' ἓνα σχολεῖο ἡ πρώτη τάξη ἔχει 39 παιδιά, ἡ Β' τάξη 28 και ἡ Γ' 32. Πόσα παιδιά ἔχουν και οἱ τρεῖς τάξεις ;

2. Νὰ κάνης 2 προβλήματα με πρόσθεση 3 ἀριθμῶν ἀπὸ τὸ παρακάτω τιμολόγιο :

Τιμολόγιο					
1 κασσετίνα	22	δραχμές	1 σάκκα	65	δραχμές
1 μελανοδοχείο	14	»	1 στυλογράφος	36	»
1 πλάκα	15	»	1 χάρακας	6	»

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$$\begin{array}{r}
 35 \\
 16 \\
 \hline
 + 9 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 27 \\
 8 \\
 \hline
 + 5 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 49 \\
 23 \\
 \hline
 + 16 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 26 \\
 7 \\
 \hline
 + 2 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 54 \\
 29 \\
 \hline
 + 8 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 36 \\
 28 \\
 \hline
 + 7 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 36 \\
 26 \\
 \hline
 + 15 \\
 \hline
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 35 \\
 27 \\
 \hline
 + 16 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 31 \\
 18 \\
 \hline
 + 7 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 46 \\
 32 \\
 \hline
 + 9 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 41 \\
 28 \\
 \hline
 + 18 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 38 \\
 25 \\
 \hline
 + 15 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 27 \\
 25 \\
 \hline
 + 13 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 48 \\
 27 \\
 \hline
 + 11 \\
 \hline
 \end{array}$$

4. Λύσε τίς ἀσκήσεις, βάζοντας κάθετα τοὺς ἀριθμούς, ποὺ εἶναι ὀριζόντια :

$$\begin{array}{llll}
 28 + 46 + 7 & 32 + 28 + 17 & 36 + 13 + 8 & 24 + 16 + 12 \\
 35 + 12 + 23 & 54 + 12 + 9 & 64 + 7 + 12 & 53 + 8 + 19 \\
 18 + 46 + 9 & 64 + 9 + 18 & 39 + 18 + 6 & 66 + 6 + 13
 \end{array}$$

ΑΦΑΙΡΕΣΗ

Μάθημα 63

Αφαίρεση με καθαρές δεκάδες.

1. Λύσε τὰ προβλήματα με τὸ νοῦ σου:

— Ένας μανάβης εἶχε 80 μανδαρίνια. Ἀπὸ αὐτὰ πού-
τᾱ 20. Πόσα τοῦ ἔμειναν;

— Τὸ περίπτερο τῆς γειτονιάς τὸ πρωὶ εἶχε 40 σοκο-
λάτες. Τώρα ἔχει 10. Πόσες σοκολάτες πούλησε;

— Ένα καφενεῖο εἶχε 90 λουκούμια. Ἀπὸ αὐτὰ πού-
λησε τὰ 40. Πόσα τοῦ ἔμειναν;

2. Νὰ κατασκευάσης καὶ νὰ λύσης ἓνα ὅμοιο πρό-
βλημα γιὰ τ' ἀεροπλάνα.

ΑΦΑΙΡΕΣΗ κάνομε, ὅταν θέλουμε νὰ βγάλουμε ἓνα μι-
κρότερο ἀριθμὸ ἀπὸ ἓναν ἄλλο μεγαλύτερον. Πρέπει ὅμως
καὶ οἱ δυὸ ἀριθμοὶ νὰ φανερώνουν τὰ ἴδια πράγματα.
Δηλαδή βγάξομε καρύδια ἀπὸ περισσότερα καρύδια, ἀρνιά
ἀπὸ ἀρνιά, δραχμὲς ἀπὸ δραχμὲς κ. λ. π.

Μάθημα 64

Άφαιρέση μονοψηφίου αριθμού από καθαρές δεκάδες.

1. Να λύσης τὰ παρακάτω προβλήματα με τὸ νοῦ σου:

— Η Δήμητρα εἶχε 50 δραχμές κι ἔδωσε σὲ ἕναν τυφλὸ τὶς 5. Πόσες δραχμές τῆς ἔμειναν;

— Ἐνα κουτὶ ἔχει 30 λουκούμια. Ἀπὸ αὐτὸ βγάλαμε τὰ 6. Πόσα λουκούμια ἔμειναν;

— Ἐνα πακέτο ἔχει 20 μπισκότα. Ἀπὸ αὐτὸ βγάλαμε τὰ 8. Πόσα μπισκότα ἔμειναν;

— Ἐνας κτηνοτρόφος εἶχε 90 πρόβατα. Ἀπὸ αὐτὰ πούλησε τὰ 7. Πόσα τοῦ ἔμειναν;

— Ὁ Πατέρας τοῦ Νίκου κατέβηκε νὰ ψωνίση με 70 δραχμές. Γύρισε ἀπὸ τὴν ἀγορὰ με 9 δραχμές. Πόσες δραχμές ἐξόδεψε;

2. Να κάνης προβλήματα τὶς ἐξῆς ἀσκήσεις :

20 κοῦκλες — 7 κοῦκλες.

10 τόπια — 2 τόπια.

70 φυστίκια — 4 φυστίκια.

3. Λογάριασε :

60—7= 70—9= 40—3= 60—4= 70—3=.

40—5= 30—7= 90—5= 90—7= 80—5=

50—8= 30—3= 40—8= 20—6= 30—6=

4. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, ποὺ λείπει :

70 — ; = 66 50 — ; = 47 80 — ; = 75 70 — ; = 62 80 — ; = 79

40 — ; = 34 30 — ; = 28 100 — ; = 94 60 — ; = 57 20 — ; = 16

Σημάδι ὅτι κάνομε ἀφαίρεση εἶναι μιὰ πλαγιαστὴ γραμμὴ (—), ποὺ λέγετε πλὴν ἢ ἀπό.

Μάθημα 65

Αφαίρεση μονοψηφίου αριθμού από διψήφιο
χωρίς κρατούμενο.

1. Να λύσης τὰ προβλήματα :

— Ἡ Ἰουλία εἶχε 67 κάστανά κι ἔφαγε τὰ 5. Πόσα κάστανά τῆς ἔμειναν ;

— Ὁ Βαγγέλης εἶχε 39 μπίλιες κι ἔχασε τῆς 7. Πόσες μπίλιες ἔχει τώρα ;

— Ὁ Πατέρας τοῦ Μίμη εἶχε 68 ἀρνιά καὶ πούλησε τὰ 5. Πόσα ἀρνιά ἔχει τώρα στὸ κοπάδι του ;

2. Νὰ κάνης πρόβλημα ἀπὸ τὴν παρακάτω εἰκόνα :

3. Λύσε στὸ τετράδιό σου τῆς ἀσκήσεις :

$$\begin{array}{llll} 64 - 3 = 61 & 74 - 2 = 72 & 65 - 5 = 60 & 35 - 4 = 31 & 55 - 2 = 53 \\ 58 - 7 = 51 & 97 - 5 = 92 & 76 - 4 = 72 & 28 - 3 = 25 & 49 - 5 = 44 \\ 46 - 5 = 41 & 68 - 6 = 62 & 69 - 6 = 63 & 56 - 4 = 52 & 38 - 6 = 32 \end{array}$$

4. Συμπλήρωσε τὸν ἀριθμὸ, πὺ λείπει :

$$\begin{array}{llll} 78 - 4 = 77 & 36 - 6 = 30 & 69 - 4 = 65 & 85 - 3 = 82 \\ 47 - 5 = 42 & 75 - 8 = 71 & 96 - 3 = 93 & 76 - 3 = 73 \end{array}$$

Μάθημα 66

Ἀφαίρεση μονοψηφίου ἀριθμοῦ ἀπὸ διψήφιο μὲ κρατούμενο

1. Νὰ λύσης τὰ προβλήματα μὲ τὸ νοῦ σου :

— Ἕνα κουτί εἶχε 52 σπέρτα. Κάψαμε τὰ 8. Πόσα σπέρτα ἔχει τὸ κουτί τώρα ;

— Ἡ Μίρκα εἶχε 35 δραχμὲς κι ἔδωσε 7 γιὰ ν' ἀγοράση κορδέλλα. Πόσες δραχμὲς τῆς ἔμειναν ;

— Ὁ Μιχάλης εἶχε 82 φυστίκια κι ἔφαγε τὰ 9. Πόσα φυστίκια τοῦ ἔμειναν ;

— Ἡ μητέρα ἀγόρασε 23 αὐγά γιὰ νὰ κάνη γλυκό. Ἀπ' αὐτὰ τὰ 4 ἦσαν κλούβια. Πόσα αὐγά ἦταν γερά ;

2. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

43 — 7 =	53 — 6 =	23 — 7 =	82 — 5 =	93 — 5 =
62 — 6 =	61 — 7 =	38 — 9 =	74 — 8 =	82 — 7 =
31 — 8 =	44 — 8 =	71 — 5 =	61 — 6 =	46 — 9 =
34 — 6 =	51 — 5 =	62 — 7 =	81 — 3 =	32 — 6 =
43 — 8 =	63 — 7 =	71 — 9 =	94 — 5 =	41 — 8 =
76 — 7 =	64 — 8 =	55 — 6 =	41 — 4 =	33 — 7 =

3. Συμπλήρωσε τοὺς παρακάτω ἀριθμοὺς :

44 — ; = 35	55 — ; = 48	46 — ; = 37	81 — ; = 77
52 — ; = 47	62 — ; = 59	38 — ; = 29	31 — ; = 25
80 — ; = 76	20 — ; = 16	44 — ; = 37	56 — ; = 48

4. Νὰ κάνης προβλήματα τὶς παρακάτω ἀσκήσεις :

34 λουκούμια — 8 λουκούμια.

53 πρόβατα — 7 πρόβατα.

72 καρύδια — 9 καρύδια.

Μάθημα 67

Άφαίρεση καθαρών δεκάδων από διψήφιο
αριθμό με δεκάδες και μονάδες.

1. Λύσε με τὸ νοῦ σου τὰ προβλήματα :

— Ἡ Θεοδώρα εἶχε 67 φουντούκια. Ἐφαγε τὰ 20. Πόσα
τῆς ἔμειναν ;

— Ὁ Ὀδυσσεύς εἶχε μιὰ σακκούλα μὲ 54 καραμέλλες.
Ἐφαγε τὶς 30. Πόσες καραμέλλες τοῦ ἔμειναν ;

— Ὁ πατέρας τοῦ Θύμιου εἶχε 74 κατσικάκια. Πούλησε
τὰ 20. Πόσα τοῦ ἔμειναν ;

2. Νὰ κάνης δύο προβλήματα τὴν παρακάτω εἰκόνα :

3. Λύσε στὸ τετραδίο σου τὶς ασκήσεις :

34 — 10=	92 — 10=	54 — 30=	46 — 7=	93 — 8=
29 — 20=	49 — 40=	63 — 40=	35 — 8=	34 — 6=
84 — 30=	57 — 50=	71 — 60=	62 — 7=	52 — 4=
78 — 50=	75 — 70=	85 — 30=	24 — 5=	63 — 5=
95 — 80=	38 — 20=	97 — 60=	74 — 8=	46 — 7=
47 — 10=	64 — 20=	78 — 40=	46 — 9=	33 — 6=

Μάθημα 68

Άφαιρέση διψηφίων αριθμών.

6 Πρόβλημα : Ἡ μητέρα τῆς Βάσως εἶχε 73 αὐγά. Πούλησε τὰ 18. Πόσα αὐγά τῆς ἔμειναν ;

Σκέψη : Γιά νά βροῦμε πόσα αὐγά ἔμειναν πρέπει ν' ἀφαιρέσωμε (βγάλωμε) τὸ 18 ἀπὸ τὸ 73.

Κατάταξη : $73 - 18 =$

Πράξη

$$\begin{array}{r} 73 \text{ μειωτέος} \\ - 18 \text{ ἀφαιρετέος} \\ \hline 55 \text{ ὑπόλοιπον ἢ διαφορά} \end{array}$$

Ἐξαγόμενο : "Ἐμειναν στή μητέρα τῆς Βάσως 55 αὐγά.

Στὴν ἀφαίρεση ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς, ποὺ εἶναι ἀπὸ ἐπάνω καὶ τὸν μικραίνουμε λέγεται **μειωτέος**. Ὁ μικρότερος ἀριθμὸς, ποὺ βγάζουμε ἀπὸ τὸ μειωτέο λέγεται **ἀφαιρέτέος**. Τὸν ἀριθμὸ, ποὺ βρίσκομε ὅταν λογαριάσωμε τὴν ἀφαίρεση, τὸν λέμε **ὑπόλοιπο ἢ διαφορά**.

1. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα μὲ τὸν παραπάνω τρόπο.

1. Ὁ πατέρας τοῦ Βασίλη εἶχε 75 δραχμές. Ἐδωσε γιὰ ν' ἀγοράση κρέας 39 δραχμές. Πόσες τοῦ ἔμειναν ;

2. Σ' ἓνα πτηνοτροφεῖο εἶχαν 92 κοκόρια. Ἀπ' αὐτὰ πούλησαν τὰ 44. Πόσα κοκόρια ἔχουν τώρα ;

3. Ὁ Κυριάκος εἶχε 53 βώλους. Ἐχασε τοὺς 28. Πόσοι βῶλοι τοῦ ἔμειναν ;

4. Στὸ γειτονικὸ σχολεῖο φοιτοῦν 63 παιδιά. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ 29 εἶναι κορίτσια. Πόσα εἶναι τ' ἀγόρια ;

5. Ὁ μανάβης εἶχε φορτωμένο τὸ γαϊδουράκι του μὲ 45 ὀκάδες πατάτες. Πούλησε τὶς 37. Πόσες ὀκάδες πατάτες τοῦ ἔμειναν ;

Μάθημα 69

Αφαίρεση διψηφίων αριθμών. (συνέχεια)

1. Να λύσης στο τετράδιό σου τὰ προβλήματα:

— Ο μανάβης είχε 94 πορτοκάλια και πούλησε τὰ 79.
Πόσα πορτοκάλια τοῦ ἔμειναν;

— Ο Ἡλίας είχε 50 δραχμές. Ἔδωσε γιὰ ν' ἀγοράση βιβλία τὶς 25. Πόσες δραχμές τοῦ ἔμειναν;

— Ἡ μητέρα τῆς Σταθούλας είχε 50 αὐγά. Πούλησε τὰ 45. Πόσα αὐγά τῆς ἔμειναν;

— Ἡ Εὐδοξία είχε 62 δραχμές. Ἔδωσε γιὰ κάλτσες τὶς 18. Πόσες δραχμές τῆς ἔμειναν;

— Ο πατέρας τοῦ Πέτρου είχε στὸ χωράφι του 84 κυπαρίσσια. Ἔκοψε καὶ πούλησε τὰ 37. Πόσα κυπαρίσσια ἔχει τώρα;

2. Νὰ κάνης προβλήματα τὶς παρακάτω ἀσκήσεις:

$$37 \text{ κουφέτα} \quad - \quad 18 \text{ κουφέτα.}$$

$$42 \text{ ἄρνια} \quad - \quad 27 \text{ ἄρνια.}$$

$$56 \text{ κάστανα} \quad - \quad 19 \text{ κάστανα.}$$

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου:

$$\begin{array}{r} 58 \\ - 29 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 92 \\ - 24 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 75 \\ - 38 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 64 \\ - 46 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 80 \\ - 51 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 93 \\ - 74 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 69 \\ - 52 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 83 \\ - 67 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 96 \\ - 18 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 70 \\ - 34 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 83 \\ - 29 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 56 \\ - 48 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 93 \\ - 36 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 70 \\ - 28 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 38 \\ - 22 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 49 \\ - 17 \\ \hline \end{array}$$

4. Νὰ λύσης στὸ τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις, βάζοντας τοὺς ἀριθμοὺς κάθετα :

$$62 - 35 = \quad 70 - 25 = \quad 92 - 27 = \quad 36 - 17 = \quad 100 - 37 =$$

$$54 - 17 = \quad 60 - 15 = \quad 83 - 36 = \quad 53 - 24 = \quad 50 - 23 =$$

$$48 - 26 = \quad 90 - 35 = \quad 74 - 47 = \quad 78 - 16 = \quad 92 - 46 =$$

$$74 - 58 = \quad 40 - 25 = \quad 65 - 26 = \quad 95 - 38 = \quad 80 - 18 =$$

$$92 - 35 = \quad 100 - 25 = \quad 53 - 38 = \quad 46 - 25 = \quad 70 - 34 =$$

$$63 - 26 = \quad 80 - 45 = \quad 78 - 23 = \quad 64 - 52 = \quad 47 - 29 =$$

Μάθημα 70

Πρόσθεση και αφαίρεση μαζί.

Νά λύσης στο τετράδιό σου τὰ προβλήματα :

1. Ἡ γιαγιά εἶχε 60 καραμέλλες. Ἐδωσε 10 καραμέλλες στο Νίκο καὶ 10 στο Γιώργο. Πόσες καραμέλλες ἔμειναν στὴ γιαγιά;

2. Ὁ Μωϋσῆς εἶχε 93 δραχμές. Ἀπ' αὐτὲς ἔδωσε 32 δραχμές γιὰ ν' ἀγοράσῃ μιὰ μπάλλα καὶ 12 δραχμές γιὰ μιὰ ροκάνα. Πόσες δραχμές τοῦ ἔμειναν;

3. Στὸ γειτονικὸ σχολεῖο φοιτοῦν 95 παιδιὰ. Ἀπ' αὐτὰ τὰ 19 εἶναι στὴ πρώτη τάξη καὶ τὰ 17 εἶναι στὴ δευτέρα. Πόσα παιδιὰ εἶναι στὶς ἄλλες τάξεις;

4. Ἐνα παιδί ἔχει 50 δραχμές. Ἐδωσε 9 δραχμές γιὰ τετράδια καὶ 28 δραχμές γιὰ βιβλία. Πόσες δραχμές τοῦ περίσειψαν;

5. Ὁ μανάβης εἶχε 98 πορτοκάλια. Πούλησε τὴ μιὰ ἡμέρα 37 καὶ τὴν ἄλλη 52. Πόσα πορτοκάλια τοῦ ἔμειναν;

6. Εἶχα 75 δραχμές. Ἐδωσα γιὰ μαντίλια 25 δραχμές καὶ γιὰ κάλτσες 27 δραχμές. Πόσες δραχμές μοῦ ἔμειναν;

7. Ἡ μητέρα εἶχε 90 δραχμές κι ἀγόρασε γιὰ τὰ δυὸ τῆς παιδιὰ παπούτσια. Τοῦ Ζαχαρία ἔστοίχησαν 26 δραχμές καὶ τῆς Κικῆς 9 δραχμές παραπάνω. Νά βρῆς α) πόσο στοίχισαν τὰ παπούτσια τῆς Κικῆς καὶ β) Πόσες δραχμές ἔμειναν στὴ μητέρα;

8. Ἐνα κιβώτιο γεμάτο σαποῦνι ζυγίζει 57 ὀκάδες κι ἓνα ἄλλο κιβώτιο γεμάτο σαποῦνι ζυγίζει 49 ὀκάδες. Ἐδεια καὶ τὰ δυὸ κιβώτια εἶναι 18 ὀκάδες. Πόσες ὀκάδες εἶναι τὸ σαποῦνι;

9. Ἐνας τσοπάνης πῆρε ἀπὸ γάλα 38 δραχμές καὶ ἀπὸ βούτυρο 53. Πλήρωσε στὸν παντοπώλη 60 δραχμές. Πόσες δραχμές τοῦ ἔμειναν;

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

Μάθημα 71

Ο πίνακας του πολλαπλασιασμού.

Ανακεφαλαίωση—Επανάληψη

1. Να μάθης καλά στη σειρά και ανάκατωτά τον πίνακα του πολλαπλασιασμού :

$1 \times 0 = 0$	$2 \times 0 = 0$	$3 \times 0 = 0$	$4 \times 0 = 0$	$5 \times 0 = 0$
$1 \times 1 = 1$	$2 \times 1 = 2$	$3 \times 1 = 3$	$4 \times 1 = 4$	$5 \times 1 = 5$
$1 \times 2 = 2$	$2 \times 2 = 4$	$3 \times 2 = 6$	$4 \times 2 = 8$	$5 \times 2 = 10$
$1 \times 3 = 3$	$2 \times 3 = 6$	$3 \times 3 = 9$	$4 \times 3 = 12$	$5 \times 3 = 15$
$1 \times 4 = 4$	$2 \times 4 = 8$	$3 \times 4 = 12$	$4 \times 4 = 16$	$5 \times 4 = 20$
$1 \times 5 = 5$	$2 \times 5 = 10$	$3 \times 5 = 15$	$4 \times 5 = 20$	$5 \times 5 = 25$
$1 \times 6 = 6$	$2 \times 6 = 12$	$3 \times 6 = 18$	$4 \times 6 = 24$	$5 \times 6 = 30$
$1 \times 7 = 7$	$2 \times 7 = 14$	$3 \times 7 = 21$	$4 \times 7 = 28$	$5 \times 7 = 35$
$1 \times 8 = 8$	$2 \times 8 = 16$	$3 \times 8 = 24$	$4 \times 8 = 32$	$5 \times 8 = 40$
$1 \times 9 = 9$	$2 \times 9 = 18$	$3 \times 9 = 27$	$4 \times 9 = 36$	$5 \times 9 = 45$
$1 \times 10 = 10$	$2 \times 10 = 20$	$3 \times 10 = 30$	$4 \times 10 = 40$	$5 \times 10 = 50$

$6 \times 0 = 0$	$7 \times 0 = 0$	$8 \times 0 = 0$	$9 \times 0 = 0$	$10 \times 0 = 0$
$6 \times 1 = 6$	$7 \times 1 = 7$	$8 \times 1 = 8$	$9 \times 1 = 9$	$10 \times 1 = 10$
$6 \times 2 = 12$	$7 \times 2 = 14$	$8 \times 2 = 16$	$9 \times 2 = 18$	$10 \times 2 = 20$
$6 \times 3 = 18$	$7 \times 3 = 21$	$8 \times 3 = 24$	$9 \times 3 = 27$	$10 \times 3 = 30$
$6 \times 4 = 24$	$7 \times 4 = 28$	$8 \times 4 = 32$	$9 \times 4 = 36$	$10 \times 4 = 40$
$6 \times 5 = 30$	$7 \times 5 = 35$	$8 \times 5 = 40$	$9 \times 5 = 45$	$10 \times 5 = 50$
$6 \times 6 = 36$	$7 \times 6 = 42$	$8 \times 6 = 48$	$9 \times 6 = 54$	$10 \times 6 = 60$
$6 \times 7 = 42$	$7 \times 7 = 49$	$8 \times 7 = 56$	$9 \times 7 = 63$	$10 \times 7 = 70$
$6 \times 8 = 48$	$7 \times 8 = 56$	$8 \times 8 = 64$	$9 \times 8 = 72$	$10 \times 8 = 80$
$6 \times 9 = 54$	$7 \times 9 = 63$	$8 \times 9 = 72$	$9 \times 9 = 81$	$10 \times 9 = 90$
$6 \times 10 = 60$	$7 \times 10 = 70$	$8 \times 10 = 80$	$9 \times 10 = 90$	$10 \times 10 = 100$

2. Να γράψης μια φορά στο τετράδιό σου τον πίνακα του πολλαπλασιασμού.

Μάθημα 72

Προβλήματα πολλαπλασιασμού.

1. Νά λύσης με τὸ νοῦ σου τὰ προβλήματα:

- Πόσα χέρια ἔχουν 4 παιδιὰ;
- Πόσα δάκτυλα ἔχουν ὅλα τὰ χέρια τῶν 4 παιδιῶν;
- Μιὰ σακκούλα καραμέλλες ἔχει 5 δραχμές. Πόσες δραχμές ἔχουν οἱ 15 σακκούλες καραμέλλες;
- Ὁ χρόνος ἔχει 12 μῆνες. Πόσους μῆνες ἔχουν τὰ δύο χρόνια;

2. Νά λύσης στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα:

- Ἡ μία ἐβδομάδα ἔχει 7 ἡμέρες. Πόσες ἡμέρες ἔχουν οἱ 14 ἐβδομάδες.
- Τὸ ἡμερονύκτιο ἔχει 24 ὥρες. Πόσες ὥρες ἔχουν τὰ 4 ἡμερονύκτια;
- Πόσα μανδήλια εἶναι οἱ 7 δωδεκάδες μανδήλια;

— Ἐνας ἐργάτης παίρνει τὴν ἡμέρα 29 δραχμές. Πόσες δραχμές θὰ πάρῃ σὲ 3 ἡμέρες;

3. Νά λύσης στὸ τετράδιό σου τὶς παρακάτω ἀσκήσεις:

$\begin{array}{r} 25 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 37 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 24 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 40 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 16 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 14 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 20 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 27 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 18 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 23 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 14 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 44 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 25 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 31 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟ κάνομε, ὅταν παίρνομε ἓνα πρῶ-
γμα πολλὰ φορὲς.

Σημάδι τοῦ πολλαπλασιασμοῦ εἶναι τὸ X, ποὺ λέγεται ἐπί.
Στὸν πολλαπλασιασμὸ ὁ ἐπάνω ἀριθμὸς λέγεται π ο λ λ α -
π λ α σ ι α σ τ έ ο ς. Ὁ μεσαῖος ἀριθμὸς λέγεται π ο λ λ α -
π λ α σ ι α σ τ ή ς. Ὁ ἀριθμὸς, ποὺ βρίσκουμε κάτω ἀπὸ τὴ
γραμμὴ, λέγεται γ ι ν ὸ μ ε ν ο.

Παράδειγμα.

Οἱ 21 σοκολάτες εἶναι ὁ πολλαπλασιαστέος

X 3 δραχμές εἶναι ὁ πολλαπλασιαστής

63 δραχμές εἶναι τὸ γινόμενο.

Μάθημα 73

Προβλήματα πολλαπλασιασμού.

(συνέχεια)

1. Λύσε στο τετράδιό σου τὰ προβλήματα :

— Ἀγόρασα 4 ὀκάδες ζάχαρη μὲ 16 δραχμὲς τὴν ὀκά.
Πόσες δραχμὲς ἔδωσα ;

— Σ' ἓνα θρανίο κάθονται 3 παιδιά. Πόσα παιδιά
κάθονται στὰ 18 θρανία ;

— Ἐνα παράθυρο ἔχει 12 τζάμια. Πόσα τζάμια ἔχουν
4 ὅμοια παράθυρα ;

— Ἐνα κουτί ἔχει 20 λουκούμια. Πόσα λουκούμια
ἔχουν τὰ 4 ὅμοια κουτιά ;

— Ἐνας ἐργάτης παίρνει τὴν ἡμέρα 35 δραχμὲς.
Πόσες δραχμὲς θὰ πάρῃ σὲ 2 ἡμέρες ;

— Ἀγόρασα 15 ὀκάδες γάλα μὲ 4 δραχμὲς τὴν ὀκά.
Πόσες δραχμὲς ἔδωσα ;

2. Κατασκεύασε καὶ λύσε τρία ὅμοια προβλήματα ἀπὸ
τὸ παρακάτω τιμολόγιο :

Τιμολόγιο παντοπωλείου							
Ζάχαρη	ἡ ὀκά	16	δραχμὲς	Ρύζι	ἡ ὀκά	12	δραχμὲς
Τυρί φέτα	ἡ »	26	»	Λάδι	ἡ »	26	»
Φασόλια	ἡ »	12	»	Μαρμελάδα	ἡ »	24	»
Φακὲς	ἡ »	9	»	Χαλβάς	ἡ »	23	»

3. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὶς ἀσκήσεις :

$\begin{array}{r} 46 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 17 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 38 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 23 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 47 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 13 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 28 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 19 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 26 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 45 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 31 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 15 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 18 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 21 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$

ΔΙΑΙΡΕΣΗ

Μάθημα 72

Προβλήματα με διαίρεση.

1. Νά λύσης με τὸ νοῦ σου τὰ παρακάτω προβλήματα:

— Κάθε κουτί χωράει 6 τόπια. Σὲ πόσα τέτοια κουτιά θὰ χωρέσουν 48 τόπια;

— Ὁ Σπύρος καὶ ἡ Ρένα μοιράσθηκαν 18 κάστανα. Πόσα πῆρε ὁ καθένας τους;

— Ἡ Ντέμη μοίρασε 72 ζωγραφιὲς σὲ 8 κορίτσια. Πόσες ζωγραφιὲς πῆρε τὸ καθένα κορίτσι;

— Νά μοιράσης 27 κουλούρια σὲ 3 παιδιά. Πόσα κουλούρια θὰ δώσης στὸ κάθε παιδί;

— Γιὰ ἓνα φόρεμα χρειάζονται 6 πῆχεις ὕφασμα. Πόσα φορέματα γίνονται μὲ 54 πῆχεις;

— Μοιράζομε 12 καραμέλλες σὲ 4 παιδιά. Πόσες καραμέλλες θὰ πάρη τὸ κάθε ἓνα παιδί;

— Μοιράζομε 40 κάστανα σὲ 10 παιδιά. Πόσα κάστανα θὰ πάρη τὸ κάθε παιδί;

2. Νά λύσης στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα :

— 5 ὀκάδες ρύζι ἔχουν 40 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔχει ἡ μία ὀκά τὸ ρύζι;

— Τὰ 8 τετράδια ἔχουν 16 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔχει τὸ ἓνα τετράδιο;

— Πόσες ἐβδομάδες μᾶς κάνουν 42 ἡμέρες;

3. Λογάριασε στὸ τετράδιό σου :

$$63 : 7 = \quad 21 : 3 = \quad 25 : 5 = \quad 72 : 9 = \quad 24 : 2 =$$

$$32 : 8 = \quad 36 : 9 = \quad 36 : 6 = \quad 81 : 9 = \quad 36 : 3 =$$

$$42 : 6 = \quad 48 : 6 = \quad 40 : 8 = \quad 27 : 9 = \quad 48 : 4 =$$

$$35 : 5 = \quad 54 : 9 = \quad 42 : 7 = \quad 48 : 8 = \quad 55 : 5 =$$

$$56 : 7 = \quad 64 : 8 = \quad 35 : 7 = \quad 70 : 7 = \quad 72 : 8 =$$

Μάθημα 75

Προβλήματα με διαίρεση. (συνέχεια)

1. Να λύσης με τὸ νοῦ σου τὰ προβλήματα:

— Μοίρασε 8 λουκούμια σὲ 4 παιδιά. Πόσα θὰ πάρη τὸ κάθε παιδί ;

— Μοίρασε 15 δραχμὲς σὲ 3 παιδιά. Πόσες δραχμὲς θὰ πάρη τὸ κάθε παιδί ;

— Μοίρασε 100 καρβέλια ψωμι σὲ 10 φτωχὲς οἰκογένειες. Πόσα καρβέλια θὰ πάρη ἡ κάθε οἰκογένεια ;

— Νὰ μοιράσης 54 ζαχαράτα σὲ 6 παιδιά. Πόσα ζαχαράτα θὰ δώσης στὸ κάθε παιδί ;

2. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα :

— Οἱ 6 ὀκάδες ζάχαρη ἔχουν 48 δραχμὲς. Πόσες δραχμὲς ἔχει ἡ 1 ὀκά ζάχαρη ;

— Σ' ἓνα κουτὶ χωροῦν 4 τόπια. Πόσα ὅμοια κουτιά χρειαζόμαστε γιὰ νὰ βάλωμε 32 τόπια ;

— Ἡ μιὰ ὀκά πετρέλαιο ἔχει 6 δραχμὲς. Πόσες ὀκάδες πετρέλαιο θ' ἀγοράσω μὲ 42 δραχμὲς ;

— Μία πάστα ἔχει 4 δραχμὲς. Πόσες πάστες θ' ἀγοράσω μὲ 28 δραχμὲς ;

3. Κάνε καὶ σὺ δύο ὅμοια προβλήματα γιὰ σοκολάτες καὶ γιὰ παστέλια :

3. Λύσε στὸ τετράδιό σου τίς ἀσκήσεις :

$$21 : 3 = \quad 25 : 5 = \quad 28 : 4 = \quad 36 : 9 = \quad 24 : 8 =$$

$$28 : 7 = \quad 15 : 5 = \quad 72 : 8 = \quad 24 : 6 = \quad 27 : 9 =$$

$$32 : 4 = \quad 20 : 5 = \quad 36 : 4 = \quad 50 : 5 = \quad 45 : 5 =$$

$$36 : 6 = \quad 35 : 5 = \quad 18 : 9 = \quad 30 : 6 = \quad 24 : 3 =$$

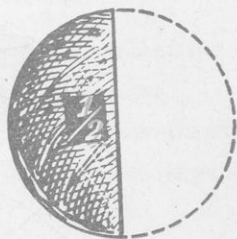
$$42 : 7 = \quad 48 : 6 = \quad 15 : 3 = \quad 42 : 6 = \quad 12 : 6 =$$

Μάθημα 76

Τὸ μισὸ $\frac{1}{2}$

ὀλόκληρο: 1

μισὸ: $\frac{1}{2}$

Κόβουμε ἓνα πορτοκάλι ἢ ἓνα μῆλο σὲ δύο ἴσια κομμάτια. Τὸ κάθε ἓνα κομμάτι ἀπ' αὐτὰ τὸ λέμε μισὸ ἢ δεύτερο καὶ τὸ γράφουμε: $\frac{1}{2}$.

Ἐπίσης ἐὰν κόψουμε ἓνα φύλλο χαρτί σὲ δύο ἴσια κομμάτια, τὸ κάθε κομμάτι τὸ λέμε μισὸ ἢ δεύτερο καὶ τὸ γράφουμε πάλι: $\frac{1}{2}$.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὰ ἄλλα πράγματα. Τὴ μισὴ φραντζόλα ψωμί τὴ γράφουμε: $\frac{1}{2}$ τῆς φραντζόλας. Τὴ μισὴ ὀκά τὴ γράφουμε: $\frac{1}{2}$ τῆς ὀκάς. Τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ ἀριθμοῦ 40 εἶναι τὸ 20.

Προβλήματα—ἀσκήσεις

1. Νὰ βρῆς μόνος σου :

— Ὁ χρόνος ἔχει 12 μῆνες. Πόσοι μῆνες εἶναι τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ χρόνου :

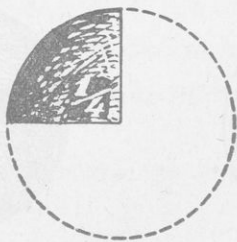
— Πόσο εἶναι τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν ἀριθμῶν 24, 30, 34, 40, 42, 44, 48, 50, 54, 58, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 80, 84, 90, 92, 98, 94, 96, 100 ;

Ἐπίδειγμα: Τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ ἀριθμοῦ 24 εἶναι 12

» $\frac{1}{2}$ » » 30 » 15 κλπ.

Μάθημα 77.

Τὸ τέταρτο $\frac{1}{4}$

Τὸ τέταρτο: $\frac{1}{4}$

Κόβουμε ἓνα μῆλο ἢ ἓνα καρβέλι ψωμί σὲ τέσσερα ἴσα κομμάτια. Τὸ κάθε ἓνα κομμάτι ἀπ' αὐτὰ τὸ λέμε τέταρτο καὶ τὸ γράφουμε: $\frac{1}{4}$

Ἐπίσης, ἐὰν κόψουμε ἓνα φύλλο χαρτί ἢ ἓνα ἄλλο πράγμα σὲ 4 ἴσα κομμάτια, κάθε κομμάτι ἀπὸ αὐτὰ τὸ λέμε τέταρτο καὶ τὸ γράφουμε πάλι $\frac{1}{4}$

Τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ ἀριθμοῦ 20 εἶναι τὸ 5.

Τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ ἀριθμοῦ 40 εἶναι τὸ 10.

Τὸ $\frac{1}{4}$ » » 24 » » 6 κλπ.

Προβλήματα καὶ ἀσκῆσεις

1. Νὰ βρῆς μὲ τὸ νοῦ σου :

— Ὁ χρόνος ἔχει 12 μῆνες. Πόσοι μῆνες εἶναι τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ χρόνου ;

— Πόσο εἶναι τὸ $\frac{1}{4}$ τῶν ἀριθμῶν 16, 24, 28, 32, 36, 44, 48, 56, 64, 72, 76, 84, 88, 92, 96, 8, 12, 52, 58, 68, 80, 100 ;

Ἐπίδειγμα : Τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ ἀριθμοῦ 16 εἶναι 4.

» $\frac{1}{4}$ » » 24 » 6 κλπ.

Μάθημα 78

Ἡ δραχμή.

Ἡ μία δραχμὴ χωρίζεται σὲ 100 λεπτά.

Τὰ 5 λεπτά εἶναι μία πεντάρα ἢ ἓνα πεντάλεπτο.

Τὰ 10 » » μία δεκάρα ἢ ἓνα δεκάλεπτο.

Τὰ 20 » » ἓνα εἰκοσαράκι ἢ ἓνα εἰκοσάλεπτο.

Τὰ 50 » » ἓνα πενηνταράκι ἢ πενηντάλεπτο.

Οἱ 2 δραχμὲς εἶναι ἓνα δίδραχμο.

Οἱ 5 » » » τάληρο ἢ πεντάδραχμο.

Οἱ 10 » » » δεκάρικο ἢ δεκάδραχμο.

Οἱ 20 » » » εἰκοσάρικο ἢ εἰκοσάδραχμο.

Οἱ 50 » » » πενηντάρικο ἢ πενηντόδραχμο.

Οἱ 100 » » » ἑκατοστάρικο ἢ ἑκατοντάδραχμο.

Τὸ πεντάλεπτο, τὸ δεκάλεπτο, τὸ εἰκοσάλεπτο, τὸ πενηντάλεπτο, ἡ δραχμὴ, τὸ δίδραχμο καὶ τὸ πεντάδραχμο, κυκλοφοροῦν σὲ μεταλλικὰ κέρματα.

1. Λύσε μὲ τὸ νοῦ σου τὰ προβλήματα:

— Πόσα πεντάλεπτα ἔχει ἡ μία δραχμὴ;

— Πόσα δεκάλεπτα ἔχει ἡ μία δραχμὴ;

— Πόσα εἰκοσάλεπτα ἔχει ἡ μία δραχμὴ;

— Πόσα πενηντάλεπτα ἔχει ἡ μία δραχμὴ;

2. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα:

— Πόσα δίδραχμα ἔχουν οἱ 50 δραχμὲς;

— Πόσα τάληρα ἢ πεντάδραχμα ἔχουν οἱ 70 δραχμὲς;

— Πόσα δίδραχμα ἔχουν οἱ 8, 12, 18, 26, 30, 34, 38, 40, 44, 48, 52, 54, 58, 62, 64, 70, 74, 76, 80, 82, 84, 88, 90, 92, 98.

Ἐπίδειγμα: Οἱ 8 δραχμὲς ἔχουν 4 δίδραχμα

» 12 » » 6 »

Μάθημα 79

Τὰ Χαρτονομίσματα.

Κυκλοφοροῦν 4 εἰδῶν χαρτονομίσματα :

- 1) Δεκάρικα ἢ δεκάδραχμα.
- 2) Εἰκοσάρικα ἢ εἰκοσάδραχμα.
- 3) Πενηντάρικα ἢ πενηντόδραχμα.
- 4) Ἑκατοστάρικα ἢ ἑκατοντάδραχμα.

Τὰ ἄλλα μικρότερα νομίσματα κυκλοφοροῦν σὲ μεταλλικὰ κέρματα.

Προβλήματα — Ἀσκήσεις

1. Νὰ βρῆς μὲ τὸ νοῦ σου :

- α) Πόσα δεκάδραχμα εἶναι οἱ 100 δραχμές ;
- β) » εἰκοσάδραχμα εἶναι οἱ 100 δραχμές ;
- γ) » πενηντόδραχμα εἶναι οἱ 100 δραχμές ;
- δ) » τάληρα εἶναι οἱ 100 δραχμές ;

2. Λύσε στὸ τετράδιό σου τὰ προβλήματα :

α) Πόσα τάληρα εἶναι οἱ 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95 δραχμές ;

Ἐπίδειγμα : Οἱ 20 δραχμές εἶναι 4 τάληρα.

» 25 » » 5 »
» 30 » » 6 »

Μάθημα 80

Τὸ μέτρο.

Τὸ μῆκος ἢ ἡ μᾶκρος τὸ μετρᾶμε μὲ τὸ μέτρο. Τὸ κάθε μέτρο χωρίζεται σὲ 100 ἴσα μέρη, ποὺ τὰ λέμε πόντους ἢ δακτύλους.

Τὸν ἓνα πόντο ἢ δάκτυλο τὸν λέμε καὶ ὑφεκατόμετρο. Ὡστε τὸ 1 μέτρο χωρίζεται σὲ 100 πόντους ἢ δακτύλους ἢ ὑφεκατόμετρα.

Οἱ 10 πόντοι μᾶς κάνουν μία (1) παλάμη. Τὴν παλάμη τὴ λέμε ἀλλοιῶτικα καὶ ὑποδεκάμετρο. Ὡστε τὸ 1 μέτρο ἔχει 10 παλάμες ἢ 10 ὑποδεκάμετρα.

Άνακεφαλαίωση

Τὸ αὐτὸ μέτρο ἔχει 100 πόντους ἢ δακτύλους ἢ ὑφεκατόμετρο
Τὸ 1 μέτρο ἔχει 10 παλάμες ἢ ὑποδεκάμετρα.
Ἡ 1 παμὴ ἢ ὑποδεκάμετρο ἔχει 10 πόντους.

Προβλήματα

- 1. Πόσοι πόντοι εἶναι τὰ προβλήματα :
- ὅσοι πόντοι εἶναι τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ μέτρου ;
- ὅσες παλάμες εἶναι τὸ $\frac{1}{2}$ τοῦ μέτρου ;
- ὅσοι πόντοι εἶναι τὸ $\frac{1}{4}$ τοῦ μέτρου ;
- ὅσους πόντους ἔχουν 5 παλάμες ;
- Πόσοι πόντοι εἶναι τὸ $\frac{1}{2}$ τῆς παλάμης ;
- ὅσους πόντους ἔχουν 7 παλάμες ;
- 40 πόντοι πόσες παλάμες κάνουν ;
- 60 πόντοι πόσες παλάμες κάνουν ;
- 100 πόντοι πόσα μέτρα κάνουν ;
- 10 παλάμες πόσα μέτρα κάνουν ;

Σημ. Στὶς καλοκαιρινὲς διακοπὲς νὰ ἐπαναλάβῃς τὴν Ἀριθμητικὴν.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΤΑΞΗ ΝΑ ΖΗΤΗΣΗΣ
ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΣΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΔΗΜ. ΚΩΤΣΙΡΑ - Α. ΠΟΛΛΑΛΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έπανάληψη αριθμῶν ἀπὸ 1 — 20

Μάθημα. Σελίς

1. Πρόσθεση ἀπὸ 1—20	3
2. Ἀφαίρεση ἀπὸ 20—1	4
3. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 2	5
4. Διαίρεση μετὰ τὸ 2.	5

Ἡ τρίτη δεκάδα

5. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 21—30	6
6. Μονάδες - Δεκάδες	7
7. Πρόσθεση ἀπὸ 21—30	8
8. Ἀφαίρεση ἀπὸ 30—21	8
9. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 3	9
10. Διαίρεση μετὰ τὸ 3	9

Ἡ τετάρτη δεκάδα

11. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 31—40	10
12. Πρόσθεση ἀπὸ 31—40	11
13. Ἀφαίρεση ἀπὸ 40—31	11
14. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 4	12
15. Διαίρεση μετὰ τὸ 4.	12

Ἡ πέμπτη δεκάδα

16. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 41—50	13
17. Πρόσθεση ἀπὸ 41—50	14
18. Ἀφαίρεση ἀπὸ 50—41	14
19. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 5	15
20. Διαίρεση μετὰ τὸ 5	15
21. Σχηματισμός δυάδων ἀπὸ 2—50	16
22. Σχηματισμός τριάδων ἀπὸ 2—50	16
23. Σχηματισμός τετράδων ἀπὸ 2—50	16
24. Σχηματισμός πεντάδων ἀπὸ 2—50	17

Ἡ ἕκτη δεκάδα

25. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀριθμῶν ἀπὸ 51—60	18
26. Πρόσθεση ἀπὸ 51—60	19
27. Ἀφαίρεση ἀπὸ 60—51	19
28. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 6	20
29. Διαίρεση μετὰ τὸ 6.	20

Ἡ ἕβδομη δεκάδα

30. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 61—70	21
31. Πρόσθεση ἀπὸ 61—70	22
32. Ἀφαίρεση ἀπὸ 70—61	22
33. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 7	23
34. Διαίρεση μετὰ τὸ 7.	23

Ἡ ὄγδοη δεκάδα

35. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 71—80	24
36. Πρόσθεση ἀπὸ 71—80	25
37. Ἀφαίρεση ἀπὸ 80—71	25
38. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 8	26
39. Διαίρεση μετὰ τὸ 8.	26

Ἡ ἔνατη δεκά

Μάθημα	Σελίς
40. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 81—90	27
41. Πρόσθεση ἀπὸ 81—90	28
42. Ἀφαίρεση ἀπὸ 90—81	29
43. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 9	30
44. Διαίρεση μετὰ τὸ 9.	30

Ἡ δεκάτη δεκά

45. Μέτρηση καὶ γραφὴ ἀπὸ 91—100	31
46. Πρόσθεση ἀπὸ 91—100	32
47. Ἀφαίρεση ἀπὸ 100—91	33
48. Πολλαπλασιασμός μετὰ τὸ 1	34
49. Διαίρεση μετὰ τὸ 10	34
50. Μονοὶ καὶ ζυγοὶ ἀριθμοὶ	35
51. Σχηματισμός δεκάδων	36
52. Σχηματισμός πεντάδων	36
53. Σχηματισμός δυάδων	37
54. Σχηματισμός τριάδων.	37

Πρόσθεση

55. Πρόσθεση μονοψηφ. μετὰ διψηφιο	38
56. Πρόσθεση μονοψηφ. μετὰ διψηφιο	39
57. Πρόσθεση μονοψηφ. μετὰ διψηφιο	40
58. Πρόσθεση μετὰ καθαρὰς δεκάδας	41
59. Πρόσθεση δύο διψηφ. ἀριθμῶν	42
60. Πρόσθεση δύο διψηφ. ἀριθμῶν	43
61. Πρόσθεση δύο διψηφ. ἀριθμῶν	44
62. Πρόσθεση τριῶν διψηφ. ἀριθμῶν.	45

Ἀφαίρεση

63. Ἀφαίρεση μετὰ καθαρὰς δεκάδας	46
64. Ἀφαίρεση μονοψ. ἀπὸ δεκάδας	47
65. Ἀφαίρεση μονοψ. ἀπὸ διψήφιο	48
66. Ἀφαίρεση μονοψ. ἀπὸ διψήφιο	49
67. Ἀφαίρεση δεκάδων ἀπὸ διψήφιο	50
68. Ἀφαίρεση διψηφίων ἀριθμῶν	51
69. Ἀφαίρεση διψηφίων ἀριθμῶν	52
70. Πρόσθεση καὶ Ἀφαίρεση μαζί	53

Πολλαπλασιασμός

71. Πίνακας πολλαπλασιασμοῦ	
72. Προβλήματα πολλαπλασιασμοῦ	
73. Προβλήματα πολλαπλασιασμοῦ	

Διαίρεση

74. Προβλήματα μετὰ διαίρεση	
75. Προβλήματα μετὰ διαίρεση	
76. Τὸ μισό: $\frac{1}{2}$	
77. Τὸ τέταρτο: $\frac{1}{4}$	
78. Ἡ δραχμὴ	
79. Τὰ χαρτονομίσματα	
80. Τὸ μέτρο.	

1600/95

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΝΕΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ—ΕΝΕΡΓΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

1. Ἀθ. Παλλάλη. Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ γιὰ τὴν ΠΡΩΤΗ καὶ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΑΞΗ.

ΣΕ 50 ΜΑΘΗΜΑΤΑ

2. Ἀθ. Παλλάλη—Δ. Κώτσιρα. Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ.

ΣΕ 65 ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ἐπαγωγικὴ παράθεση τῆς ὕλης τοῦ Ε. Α. Π. Συναισθηματικὲς ἀσκήσεις μὲ μορφὴ πολλῶν αἰνιγμάτων, παροιμιῶν καὶ παιδικῶν ποιημάτων. Ἀσκήσεις αὐτενεργείας γιὰ ἐμπέδωση τῆς ὕλης κ.λ.π.

3. Ἀθ. Παλλάλη. Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ γιὰ τὴ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΑΞΗ.

ΣΕ 80 ΜΑΘΗΜΑΤΑ

4. Ἀθ. Παλλάλη—Δ. Κώτσιρα. ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΡΙΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ.

ΣΕ 60 ΜΑΘΗΜΑΤΑ

5. Ἀθ. Παλλάλη—Δ. Κώτσιρα. ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ.

ΣΕ 60 ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Περιέχουν τὴ διδακτέα ὕλη τοῦ Ε. Α. Π. σὲ σαφῶς χωριστὲς ἐνότητες. Εἰκόνες, ρεκλάμες, τιμολόγια μὲ σύγχρονες τιμὲς καὶ ὁδηγίες γιὰ τὸ σχηματισμὸ προβλημάτων ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ παιδιά. Ἐτοιμα προβλήματα. Πολλὲς ἀσκήσεις.

**ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΑΦΗΝΕΙΑ - ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ
ΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΠΟΛΥ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ**

6. Φ. Παπαστεργίου—Ἀγγ. Σαφαιρῖκα—Ἐίρ. Τσιωνιά.
ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΙΟΡΤΑΣΟΥΜΕ ΜΕ ΤΑ 16 ΔΙΑΔΕΧΤΑ ΜΑΣ ΕΡΓΑ
Γιὰ τὴν 28 Ὀκτωβρίου, Χριστούγεννα, Ἀγ. Βασιλείου, 25 Μαρτίου—
Σχολικὴ ἑορτὴ λήξεως μαθημάτων κ.λ.π. Τιμὴ δρχ. 15

7. Δ. Ρουμπῖνη—Σ. Κόντου. ΟΜΙΛΙΕΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ Βοήθημα ἀπαραίτητο γιὰ κάθε δάσκαλο. Τιμὴ δρχ. 20

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Βιβλιοπωλεῖον: ΑΘ. ΠΟΥΝΤΖΑ Σταδίου 31—Ἀθήναι.

ΣΗΜ. Εἰς τοὺς παραγγέλλοντας ἀποστέλλονται ἀθρημερῶν ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν ἀπὸ τὸν Σπ. Κόντου Ἑλληνικοῦ 40—Παγκράτι—Ἀθήναι.